ÜÇ AYLIK JURNAL
SAYI: 66/2017

SABAA YILDIZI

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİ 2017

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİ 2017

GAGAUZİYA – AVTONOM BÖLGESİ

ETNİK BİLİMİ – KULTURA – TARİH

5-6 HEDERLEZ
2017

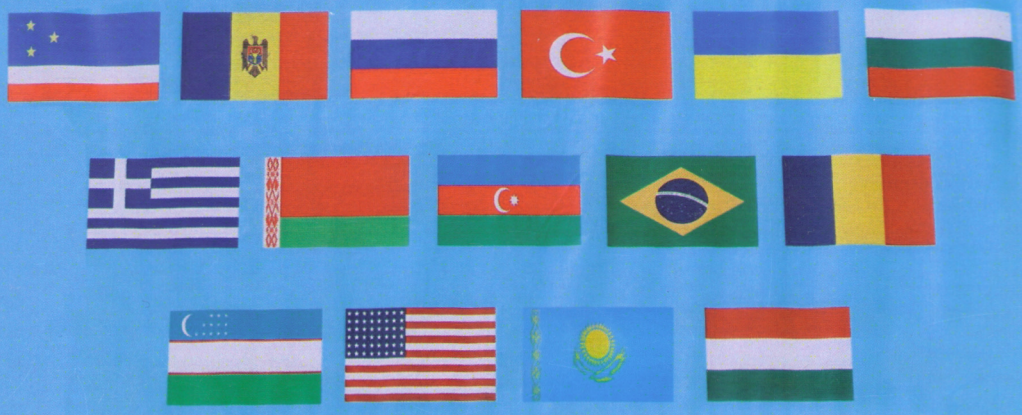

SABAA YILDIZI

Sayı: 66/2017

Baş redaktor:
Stepan BULGAR

Dil tarafından sorumnu:
Petri ÇEBOTAR

REDAKŢİON KOLEGİYASI:
S.Bulgar, P.Çebotar, Alla Büük

Kapakta toplu foto:
GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİ
5-6 HEDERLEZ 2017

Adres:
Gagauziya Avtonom Bölgesi,
Komrat
Lenin s. 159
e-mail: bulg2004@mail.ru

İÇİNDEKİLÄR

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNİN YORTULU AÇILIŞI. MOLDOVA RESPUBLİKASI HEM GAGAUZİYA GİMNALARI. KONGRESİN PAY ALICILARINI SELEMNEMÄK İRİNA FÖDOROVNA VLAH – GAGAUZİYA BAŞKANI 3

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNİN YORTULU AÇILIŞI. MOLDOVA RESPUBLİKASI HEM GAGAUZİYA GİMNALARI. KONGRESİN PAY ALICILARINI SELEMNEMÄK VLADİMİR MİHAYLOVİÇ KISA – GAGAUZİYA HALK TOPLUŞU BAŞI 5

KONGRESÄ KATILANNARI SELEMNEMÄK: 5 HEDERLEZ 2017 7

GENEL TOPLANTI «DÜNNÄ GAGAUZLARININ İŞBİRLİİ: ENİ TARAFLAR». 5 HEDERLEZ 2017 9

TÜRKİYA RESPUBLİKASI BAŞBAKANI BİNALİ YILDIRIMIN GAGAUZİYAYA OFİŢİAL VİZİTİ 6 HEDERLEZ 2017 20

MOLDOVA RESPUBLİKASININ, GAGAUZİYANIN HEM TÜRKİYA RESPUBLİKASININ GİMNALARI. OFİŢİAL SÖZ ALMALAR, KONGES İŞİNİN SONUÇLARINI BELLİ ETMÄK. İRİNA FÖDOROVNA VLAH – GAGAUZİYA BAŞKANI 27

MOLDOVA RESPUBLİKASI PREZİDENTİ İGOR DODONUN GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNDÄ SÖZÜ 31

MOLDOVA RESPUBLİKASI PREMYER-MİNİSTRUSU PAVEL FİLİPİN GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNDÄ SÖZÜ 33

SAYIN CUMHURBAŞKANIMIZIN IV. DÜNYA GÖKOĞUZ (GAGAUZ) KONGRESİNE GÖNDERDİKLERİ MESAJ 35

TÜRKİYE CUMHURİYETİ BAŞBAKANI BİNALİ YILDIRIM'IN KONUŞMASI 36

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİ YAPILMASI İÇİN İNFORMAŢİYA. 2017 Y. MAYIN 5 42

SAYGILI JURNALİSTLÄR! 44

TÜRKİYA RESPUBLİKASI PREMYER-MİNİSTRUSU BİNALİ YILDIRIMIN ATB GAGAUZİYAYA VİZİTİN SONUÇLARI İÇİN İNFORMAŢİYA BİLDİRİMİ 6 MAY 2017 Y. 47

Alla Büük
ÜÜLEN RENKLERİ 48
KASABA-KAHRAMAN VALKANEŞ 48
KARA GANİ "ŞARAP EVİ" 49
TROYAN SETİNİN SAKLILIKLARI 49

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNÄ KATILANNARIN KAYILLIINI BİLDİRENNERİN LİSTASI 2017 90

TURİST YOLLARI 52

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNİN KARARI .. 54

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİ
2017
5-6 HEDERLEZ
2017

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNİN YORTULU AÇILIŞI. MOLDOVA RESPUBLİKASI HEM GAGAUZİYA GİMNALARI. KONGRESİN PAY ALICILARINI SELEMNEMÄK İRİNA FÖDOROVNA VLAH – GAGAUZİYA BAŞKANI

HEDERLEZ 5 2017 YIL

Saygılı Gagauzların IV-cü dünnä kongresinin delegatları!
Paalı bizim soydaşlarımız hem kardaşlarımız!
Gagauz topraana hoş geldiniz!

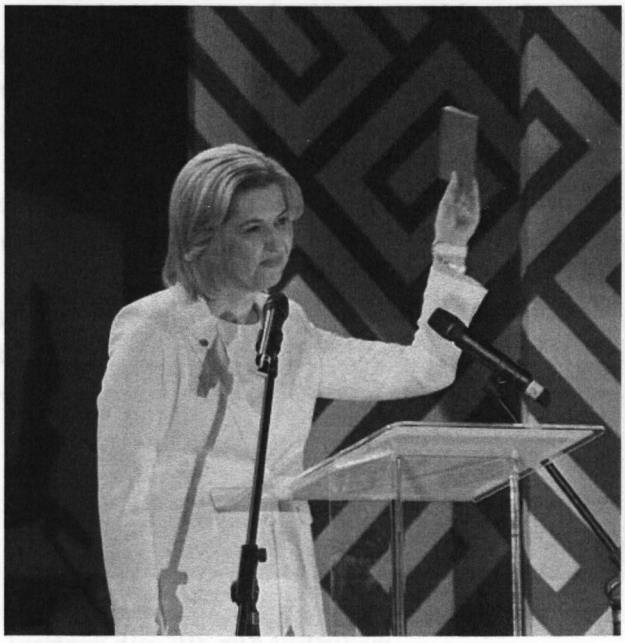

Büün, burada, kongrestä, var gözäl bir atmosfera hem energetika. Sanêrım, ani bunu duyêr herkez. Büün biz – gagauzlar – birerdäyiz! Da gerçektän bizi birleştirer sevgi ana evimizä, ana dilimizä, Gagauziyaya!

Halkımızın kuvedi – birliktä hem biri-birimizä yardım etmektä. Bu duygu verer bizä kolaylık ileri gitmää hem kaybetmemää baalantıyı bizim istoriyadakı Vatanımızlan. IV-cü dünnä kongresi topladı gagauzları dünneyin 20 (irmi) devletindän. Bu zalda toplandı haliz patriotlar. O insannar, angıları, nererdä dä bulunsalar, her gün yapêrlar bişey, ki bizim avtonomiyamız ilerlesin.

Bu insannar gururlan söleerlär: "Bän gagauzum!"

Çoyunuz kazandınız büük başarılar kendi zanaat uurunuzda. Büün bizim aramızda bulunêr anılmış bilim adamnarı hem ekonomistlär, yazıcılar, artistlär, doktorlar, üüredicilär, sportsmennär. Biz sayêrız hérbirin zaametini, yaratmalarını, işini. Vatanda sizi unutmêêrlar hem severlär, sizi sık anêrlar küülülär, sizin için söleerlär komuşular hem şkola kafadarları, sizi örnek gibi koyêrlar. Sizinnän hodullanêr Gagauziya! Ne o devlet? Ne o avtonomiya? O diil sade er, ekonomika, kanonnar. En ilkin, o – insannar.

İnanêrım, saygılı kardaşlarımız, ani kongrestä bu çok nışannı iki günün içindä siz yardımcı olacenız seçmää eni bir yol regionun ilerlemesi için. Sizdän bekleeriz nasaat, nasıl korumaa gagauz dilimizi hem kulturamızı, nasıl büünkü gündä diriltmää adetlerimizi, zenginnetmää geleceemizi.

Kongresin en önemni daavası – bizim gagauz diasporasının kuvetlerini toplamaa bireri, ki Gagauz avtonomiyasının soţial-ekonomika hem politika yaşamasını üüsek uura kaldırmaa. Herbirinizdä var özel profesional görgü, angısı pek läázım Vatanımıza. Teklif ederim pay alasınız soţial-ekonomika ilerlemäk strategiyalarının, regi-

onal kanon proektlerinin, cümnä iniţiativalarının kurulmasında hem diskusiyalarda. Ama en önemni – gagauz dilinin ilerlemesi için konţepţiyasını hazırlamaa.

Ko sizin dä yardımınızlan gagauzların başarıları devlet aşırı üzä çıksınnar.

Herbir uygun zamanda annadın bizim tarafımız için, gagauz halkının kulturası hem adetleri için. Annadın Gagauziyada investiţiya hem biznes götürmenin faydaları için.

Sayêrız, ani bizim soydaşlarımızda lääzım olsun kolaylık, bulunarak sınır aşırısında, tamannamaa kendi vatan borcunu da katılmaa regional seçimnerä, Başkan seçimnerinä, Halk Topluşu seçimnerinä. Bakannık Komiteti hem Halk Toluşu deputatlarınnan barabar mutlak lääzım kurmaa bir kanon, angısı verecek kolaylık açmaa seçim bölümünü sınır aşırısında, ki siz aktiv pay alabiläsiniz Gagauziyanın cümnäpolitika yaşamasında. Umutlanêrım, ani siz destekleyeceniz bu kanon iniţiativasını.

Geldi vakıt enidän bakmaa regional kuvetlerinin diasporaylan çalışmasına. Düşünerim, ani dialog hem işbirlii lääzım olsun herzaman, ama diil sade bir kongrestän öbür kongresä kadar. Bunun için biz isteeriz kurmaa Bakannık Komitetindä Dış ilişkileri bakannın içindä diasporaylan çalışmak bölümünü.

Paalı dostlar, maasuz sizä deyni bir sürpriz hazırladık. Zala girärkän, Siz kablettiniz çanta, angısında bir dä pasport var. Büünkü gündän siz Gagauziyanın şannı vatandaşları oldunuz!

Büün kararladım geçirmää günü üz-üzä buluşarak kongresä katılannarlan. Da artık birkaç bölä buluşmak geçirdim dün hem büün. İş odamda bulunacam geç saada kadar. Buyurun, gelin. Benim kapularım sizin için açık. Sevinecäm eski dostlarlan buluşmaklara hem eni tanışmaklara.

Paalı dostlar!
Evinizä, duuma topraana hoş geldiniz!

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNİN YORTULU AÇILIŞI. MOLDOVA RESPUBLİKASI HEM GAGAUZİYA GİMNALARI. KONGRESİN PAY ALICILARINI SELEMNEMÄK

VLADİMİR MİHAYLOVİÇ KISA – GAGAUZİYA HALK TOPLUŞU BAŞI

HEDERLEZ 5 2017 YIL

Saygılı Başkan, diplomatlar, paalı musaafirlär hem katılannar!
Saygılı kongresin pay alıcıları, paalı musaafirlär!

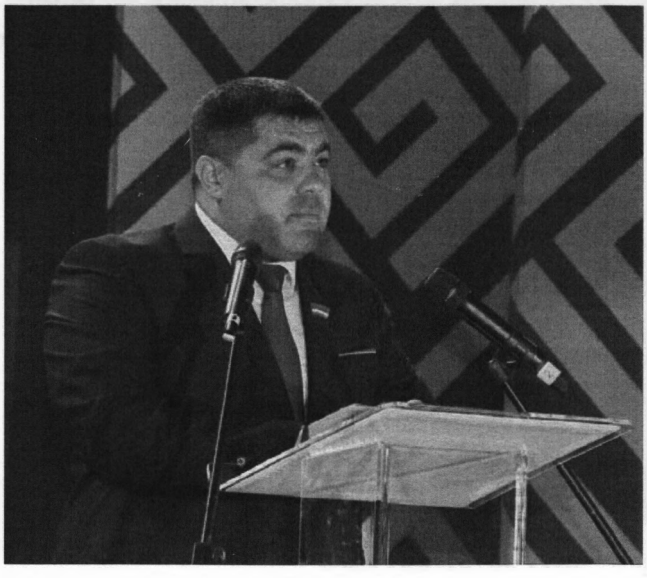

Kendimdän hem avtonomiyanın kanon kurmak kurumunun, Gagauziya Halk Topluşu, adından selemneerim Gagauzların IV-cü dünnä kongresinin pay alıcılarını.

Uzmannar söleerlär, ani dünnedä var 1 milion gagauzdan zeedä – Evropa Birlii devletlerindä, Latin Amerikada, Ukraynada, Rusiyada, Kazahstanda.

Hesaba alarak ikiüz yıllık ayırılmak zamanını, açan may yoktu baalantılar ekonomika hem kultura uurlarında, biz koruduk en önemni işi – ruh birliini. Bizi birleştirer din, dil, ruh kulturası.

Bununnan, Gagauzların dünnä kongresinin geçirilmesi Komratta, Moldova Respublikasında bulunan Gagauziyanın baş kasabasında, pek özel.

XX-ci asirdä sade Moldovada gagauzlar kablettilär kendi devletliini.

Gagauziya kabletti avtonomiya statusunu moldovan halkının akıllı kararı yardımınnan, angısı belli oldu Parlamentin "Gagauziya ayırı hak statusu için" Kanonun kabledilmesinnän dekabrinin 23-dä 1994-cü yılda.

Dünnä cümnesi avtonomiyanın kurulmasını aldı bir örnek gibi, nasıl ii çözmää milletlärarası konflikti Sovet Birlii sorası devletlerdä.

Büün Gagauziya – bizim Vatanımız, angısı kableder türlü-türlü efektleri karşılıklı işbirliindän hem Günduusu tarafınnan (baş partnör – Rus Federaţiyası), hem Günbatısı tarafınnan (baş partnör – Evropa Birlii), hem türk dünnesindän (baş partnör – Türkiya Respublikası).

Ayırı isteerim durgunmaa Türkiya Respublikasında. Dış partnörların arasından Türkiya ilk uzattı kardaş yardım elini gagauzlara avtonomiya kurmakta.

İleri dooru da, regionun bütün yaşamasında, Türkiya verärdi hem verer Gagauziyaya pek büük finans hem gumanitar yardımı.

Läazım belli etmää, ani dialogu bizim aramızda – bir taraftan Gagauziya, neredä

yaşêêr 160 bin insan, öbür taraftan Türkiya, neredä yaşêêr 80 milion insandan zeedä, Siz herzaman kurêrsınız dost şartlarında.

Belliki, Türkiya – Gagauz avtonomiyası başarılı olmasının en önemni dış garantı.

Türkiya Respublikasının saygılı prezidenti Suleyman Demirel nezamansa söledi:

«Moldovanın içindä var gagauz halkı. Gagauzlar bizim kardaşlarımız, ama bununnan onnar tek devletin vatandaşları. Onuştan Siz sayasınız bu devletin ilgilerini, moldovan devletinin başka halklarınnan yaşayasınız uslulukta hem uygunnukta».

Sonunda isteerim belli etmää:

Gagauziya – bizim ortak devletimizin, Moldovanın, bir parçası. Biz lääzım olalım patriot kendi devletimizä.

Taa bir kerä kutlêêrım hepsini Kongres çalışmanın başlamasınnan, dua ederim efektiv çalışma, angısının sonuçları olaceklar avtonomiya için pek aktual hem lääzımnı.

Hoş geldiniz ana topraamıza!

Saa olunuz!

KONGRESÄ KATILANNARI SELEMNEMÄK: 5 HEDERLEZ 2017

İrina Födorovna Vlah – Gagauziya Başkanı

Stepan Mihayloviç Topal – Gagauz Respublikasının prezidenti

Valentin Guznak – Moldova Respublikası Devlet kanţelyariya başının yardımcısı

Oleg Andreeviç Babenko – Moldova Respublikası Etnika arası ilişkileri büronun genel direktoru

GENEL TOPLANTI «DÜNNÄ GAGAUZLARININ İŞBİRLİİ: ENİ TARAFLAR».

5 HEDERLEZ 2017

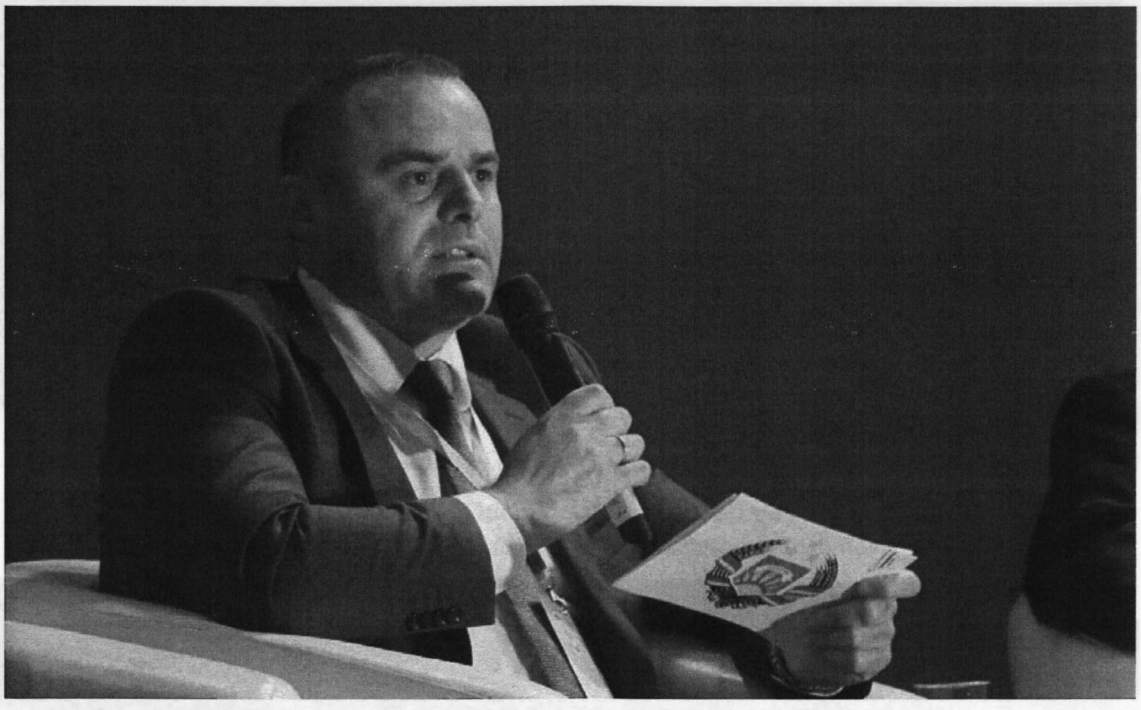

Moderator: **Çeban Vadim Petroviç** – Gagauziya Bakannık Komiteti Başının ilk yardımcısı

Genel toplantının açılışı

Mihail Vasilyeviç Kendigelän – Gagauz Respublikası Üüsek Sovetinin öndercisi

Fırat Purtaş – halklararası kurumu TÜRKSOY genel sekretar yardımcısı, Türkiya.
Doklad: «Gagauzların kültürü tanınmasında TÜRKSOYun rolü: TÜRKSOY ve Gagauz Yeri»

Yuriy Dmitrieviç Dimçoglo – Odesa dolay nasaatı başı yardımcısı, Ukrayna. Doklad: «Ukrayna gagauzları hem onnarın katkıları Ukrayna hem komuşu devletlerin ilerlemesinä»

Habibulin Albert Galimzänoviç – Tatarstan Respublikası devlet yapıcılık hem erli baamsızlık devlet nasaat komitetinin başı

Nikolay Nikolaeviç Tufar – filologiya bilgilerindä doktor, Türkiya.
Doklad: «Hayat Felsefem ve Bilime ve Araştırmalara Giden Yol»

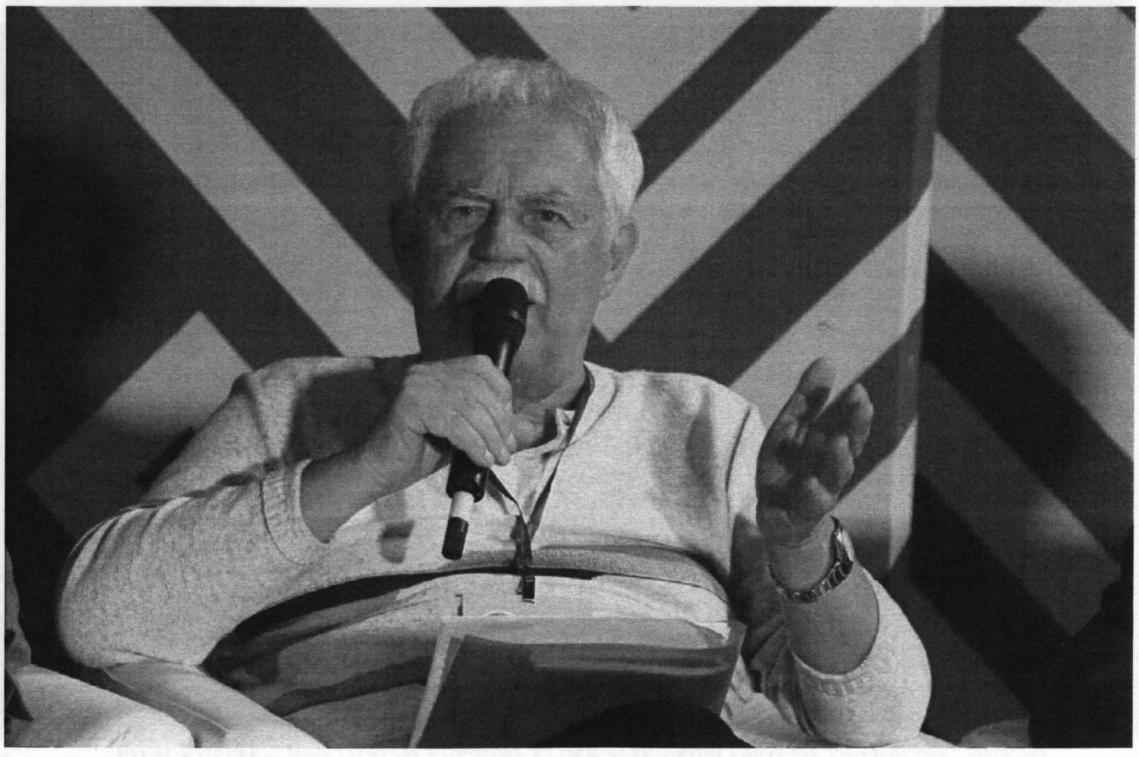

Mihail Nikolaeviç Guboglo – istoriya bilgilerindä doktor, profesor, Moskva, Rusiya.
Doklad: «Gagauziya adet kulturasının barışçı potenţialı»

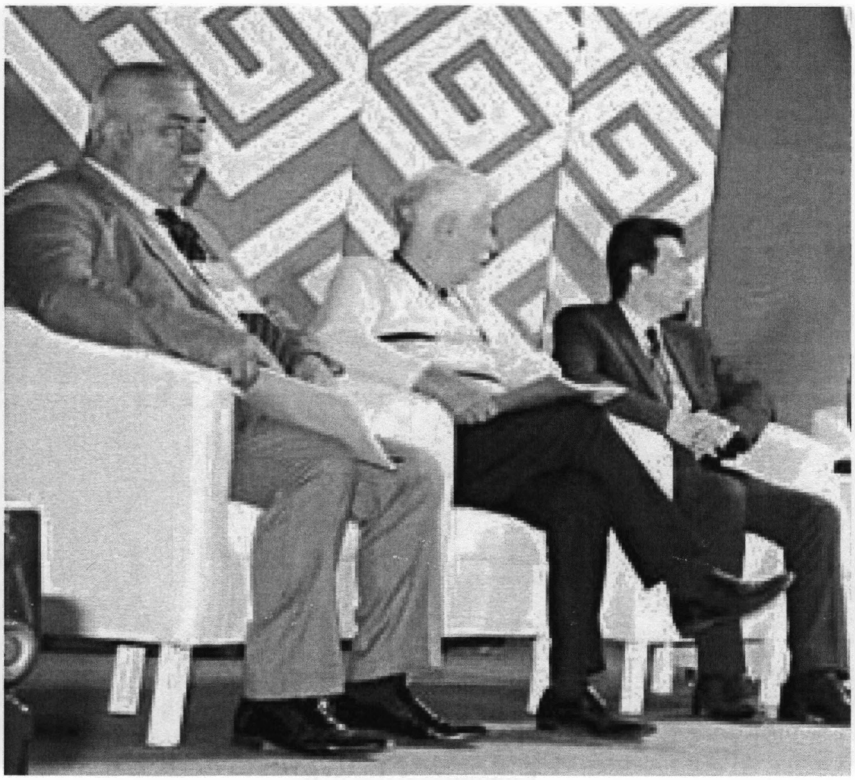

Nikolay Petroviç Terzi – Moldova gagauzlar topluluu başı, Kişinöv.
Doklad: «Gagauzların dünnä kongresleri hem onnarın rolü Moldovada gagauz avtonomiyasının kurulmasında hem kaavilenmesindä» (soldan birinci)

İvan Stepanoviç Kısa – biologiya bilgilerindä doktor, Minsk, Belorusiya.
Doklad: «Eni tehnologiyalar bizim yaşamamızda»

Kongresin delegatları.
Kultura evi. Komrat

Gagauzların dünnä kongresinin delegatları.
Kultura evi. Komrat

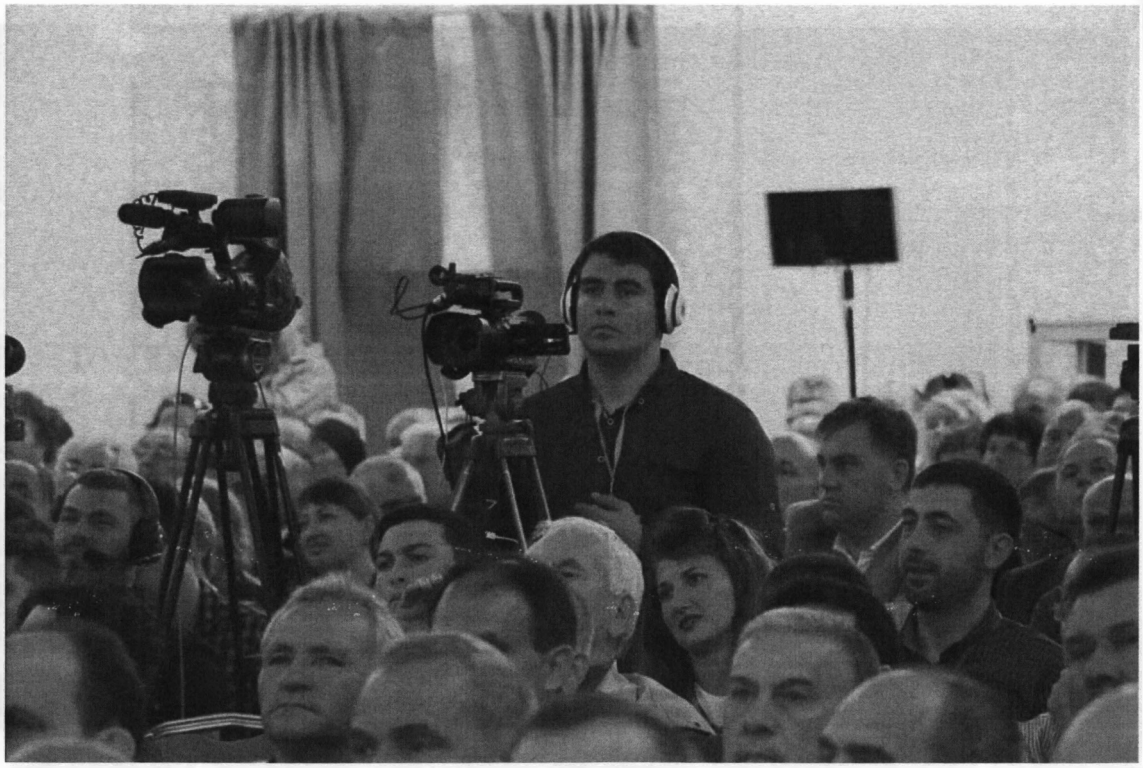

Gagauzların dünnä kongresinin deelegatları.
Kultura evi. Komrat

Fotoda: Kısa V.M., Vlah İ.F., Guznak V., Topal S.M.

Gagauzların dünnä kongresinin deelegatları.
Kultura evi. Komrat

Gagauzların dünnä kongresinin delegatları

DİSKUSİYA SESİYASI SEKŢİYA № 1
"BİLİM, KULTURA HEM ÜÜRETİM". 5 hederlez 2017

Birinci sektiyada № 1 "Bilim, kultura hem üüretim" pay aldılar bilim, kultura hem üüretim, mas-media temsilcileri hem studentlär. Fotoda: **Guboglo M.N.** – istoriya bilgilerindä doctor, profesor, Rusiya (dokladı: «Dört köşeli gagauzluk temeli: dil, dooruluk, din, dostluk»); **Şakirov D. F.** – halklararası «Tatarların dünnä kongresi» cümnä topluluklar birlii başının ilk yardımcısı, Tatarstan (dokladı: «Tatarların dünnä kongresi için»); moderätor: **Paşalı P.M.** – istoriya bilgilerindä doktor, Gagauziya Bilim-aaraştırma merkezinin direktoru; moderator: **Torlak S.M.** – Gagauziya Genel üüretim bakannın başı; **Zanet F.İ.** – poet, akademik, Moldova (dokladı: «Gagauzlara karşı yapılan aaçlık Genoţidın 70-ci kara yıldönümü hem o Genoţidın büünkü sonuçları»)

İkinci sekţiyada № 2 "Ekonomika" pay aldılar iş adamnarı, ekonomistlär, finansistlär, Halk Topluşu deputatları. Fotoda: Moderator **Çeban V.P.** – Gagauziya Başkanı ilk yardımcısı, ekonomika bilgilerindä doktor; **Sibov K.D.** – AT «Tomay-Vineks» direktoru, «Gagauziya şarapçılar asoţiaţiyasının prezentaţiyası»; **Varban S.A.** – doktor, profesor, Türkiya (dokladı: «Gagauziya organik çiftçiliin ilerlemäk perspektivası hem kolaylıkları»); **Terzi A.V.** – SARD proekti başı, Moldova (dokladı: «Gagauziya ATB hem Tarakliya çiftçiliin desteklemesi hem ilerlemesi için «SARD» proektinin prezentaţiyası»); **Tufar G.N.** – KAT «Rosavtur» direktoru, Rusiya (dokladı: «Rusiya, Gagauziya, Türkiya arasında ekonomika ilişkilerinin ilerlemesi»)

Üçüncü sekţiyada № 3 «"Gagauziya çaarêr" gençlik forumu» pay aldılar Gagauziya gençlerin bakannı, türlü devletlerdän musaafirlär, aaraştırmacılar, kraevedlär. Fotoda: Moderator **Nägova A.G.** – istoriya bilgilerindä doktor, doţent; **Metin Gökoğuz** – aaraştırmacı, yazıcı, Türkiya (dokladı: «Türkiye'de yaşayan genç bir Gagauzun sayın Kamil Gökoguzun hayatı»); **Ahmed Yılmaz** – aaraştırmacı, Bulgariya (dokladı: «Oguz boylarından kardeş gagauzlar»); **Terzi N.P.** – hak bilgilerindä doktor, Moldova (dokladı: «Gençlik kurumnarı hem onnarın rolleri dünnä gagauzlarının kultura-istoriya adetlerini korumaa hem ilerletmää deyni»)

TÜRKİYA RESPUBLİKASI BAŞBAKANI BİNALİ YILDIRIMIN GAGAUZİYAYA OFİŢİAL VİZİTİ

6 HEDERLEZ 2017

Moldova Respublikası hem Gagauziya avtonomiyası öndercileri. Ortada:
Pavel Filip – Moldova Respublikası Premyer-ministrusu, **İrina Födorovna Vlah** – Gagauziya Başkanı, **Vladimir Mihayloviç Kısa** – Gagauziya Halk Topluşu Başı

İrina Födorovna Vlah – Gagauziya Başkanı, **İgor Nikolaeviç Dodon** – Moldova Respublikası Prezidenti, **Vladimir Mihayloviç Kısa** – Gagauziya Halk Topluşu Başı

Fotoda: **P. Filip** – Moldova Respublikası Premyer-ministrusu hem **İ.F. Vlah** – Gagauziya Başkanı

Fotoda: **V.M. Kısa** – Gagauziya Halk Topluşu Başı hem **İ.F. Vlah** – Gagauziya Başkanı

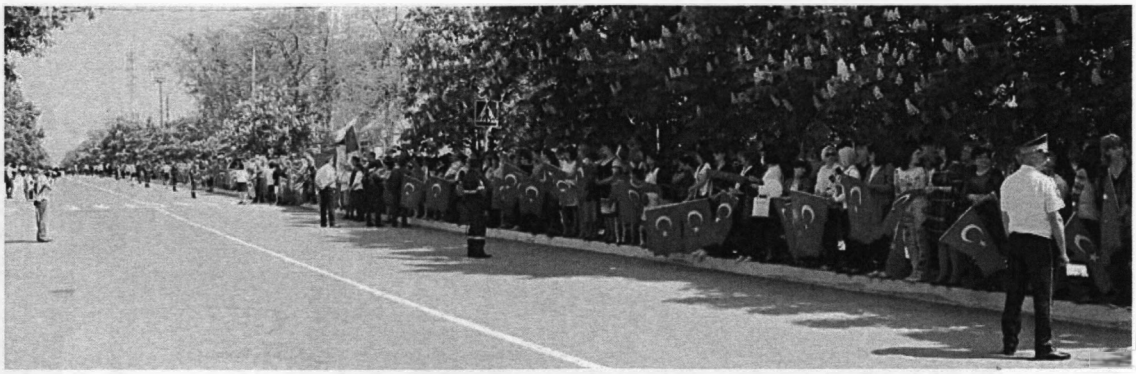

Gagauziya avtonomiyası bekleer Türkiya Respublikası Başbakanı **Binali Yıldırımın** Gagauziyaya ofiţial vizitini

Komrat insannarı bekleer Türkiya Respublikası Başbakanı **Binali Yıldırımın** Gagauziyaya ofiţial vizitini

Genç gagauzlar milli rubalara giiyimni bekleerlär Türkiya Respublikasının Başbakanı **Binali Yıldırımın** Gagauziyaya ofiţial vizitini

Üüsek musaafirleri karşılamak

İgor Nikolaeviç Dodon – Moldova Respublikası Prezidenti hem **Pavel Filip** – Moldova Respublikası Premyer-ministrusu elleşeerlär Türkiya Respublikası Başbakanı **Binali Yıldırımnan**

Binali Yıldırım – Türkiya Respublikası Başbakanı, **Pavel Filip** – Moldova Respublikası Premyer-ministrusu hem **İrina Födorovna Vlah** – Gagauziya Başkanı

Binali Yıldırım – Türkiya Respublikası Başbakanı, **İrina Födorovna Vlah** – Gagauziya Başkanı hem **Hulusi Kılıç** – Moldova Respublikasında Türkiya Respublikası Büük elçisi

Binali Yıldırım – Türkiya Respublikası Başbakanı, **İrina Födorovna Vlah** – Gagauziya Başkanı, **İgor Nikolaeviç Dodon** – Moldova Respublikası Prezidenti hem **Vladimir Mihayloviç Kısa** – Gagauziya Halk Topluşu Başı Moldova Respublikası hem Gagauziya gimnaları çalmasında saygılı duruşta

Gagauzların IV Dünnä kongresinin delagatları hem üüsek musaafirleri Moldova Respublikası hem Gagauziya gimnaları çalmasında saygılı duruşta

Türkiya Respublikası Başbakanı **Binali Yıldırım** hem Gagauziya Başkanı **İrina Födorovna Vlah**

Binali Yıldırım – Türkiya Respublikasının Başbakanı, **İrina Födorovna Vlah** – Gagauziya Başkanı, **İgor Nikolaeviç Dodon** – Moldova Respublikası prezidenti hem **Vladimir Mihayloviç Kısa** – Gagauziya Halk Topluşu Başı

MOLDOVA RESPUBLİKASININ, GAGAUZİYANIN HEM TÜRKİYA RESPUBLİKASININ GİMNALARI. OFİŢİAL SÖZ ALMALAR, KONGES İŞİNİN SONUÇLARINI BELLİ ETMÄK. İRİNA FÖDOROVNA VLAH – GAGAUZİYA BAŞKANI

6 HEDERLEZ 2017 Y.

Saygılı prezident İgor Dodon!
Saygılı başbakan Pavel Filip!
Saygılı başbakan Binali Yıldırım!
Saygılı Gagauzların IV-cü dünnä kongresinin musaafirleri!
Saygılı presa!
Hoş geldiniz!

Bu günnerdä bizim evimiz – Gagauz avtonomiyası – kableder musaafirleri Rusiyadan, Türkiyadan, Ukraynadan, Belorusiyadan, Romıniyadan, Amerikadan, Avstraliyadan hem dünneyin başka devletlerindän.

Büün Dördüncü kongresä geldilär Moldova Respublikasının prezidenti İgor Dodon, başbakan Pavel Filip hem Türkiya Respublikasının başbakanı sayın Binali Yıldırım. Bizim olayda taa pay alêrlar Moldova Respublikasında akreditat edili yabancı devletlerin elçileri, parlament hem Gagauziya Halk Topluşu deputatları.

İrina Födorovna Vlah – Gagauziya Başkanı selemnemä sözünnän danışmakta

Dördüncü kongres için hazırlık komiteti belli etti birkaç önemni daava.

İlk daava – toplamaa hepsi diasporaların delegatlarını. Artık bu da tamannandı.

Bizi büün birleştirer sevda kendi halkımıza hem isteyiş Vatanımıza faydalı bişey yapmaa.

Kongresin ikinci önemni daavası:

- bizim diasporaların büük potenţialını birleştirmää.

- Gagauz avtonomiyasının soţial-ekonomika hem politika yaşamasına onnarı geçirmää.

Gagauziyadan çıkannar başarılı oldular biznestä, politikada, kulturada, mediţinada, cümnä yaşamasında, bulunarak dünneyin türlü köşelerindä.

Onnarın arasında:

Valkaneş kasabasından Valeriy Mitiş – Moskvada doktor Roşal adına uşak hirurgiya hem travmatologiya Bilim-aaraştırma institutunun başı. Valeriy Afanasyeviç yardım etti kurtarmaa bizim çok uşaan saalını.

Kongazlı protodiakon Konstantin Bargan izmet eder patriarh Kirilın yanında da annadêr ona küçük pravoslav türk halkı için.

Tomay küüyündän çıkan Yuriy Dimçoglo, Odesa dolay Radanın başı yardımcısı, çok hem aktiv yardım eder ana küüyünä hem dä destekleer Komrat devlet universitetindän talantlı studentleri.

Avdarma küüyündän Kazmalı kardaşları çok faydalı iş yapêrlar, ki küülü insannarın yaşaması taa düzgün olsun. Onnarın yardımı önemni diil sade Gagauziya için, ama bütün Moldova için.

Diil çoktan geçindi İvan Koliş Valkaneşttän. O yardım edärdi düzmää pravoslav kliseyi kasabada, verdi bunun için çok para.

Kıpçaktan İlya Gaydarcı, Odesada askerlik hirurgiya doktoru, yardım eder bütün Gagauziya yaşayannarına.

Çadır-Lungadan anılmış Stepan Kurudimov yardım eder çok Gagauziyadan gençlerä talantını açmaa.

Gagauz-türk dostluk kurumu başı, Halk Topluşu deputatı İvanna Köksal kocasınnan Rafet Köksallan büük kuvet koyêrlar, ki gagauz dili hem kulturası ilerlesin, gagauz dilindä Gagauziya Cümnä televizionu hem radioyusu enilensin.

Te, sıraladım sade birkaç ad, angıları için herzaman söleerlär Gagauziyanın yaşayannarı. Angılarını bilerlär, severlär hem aklılarında tutêrlar.

Şindi dä düşünerim, neçin bizim diasporalarda yok kolaylık pay almaa Gagauziyanın cümnä-politika yaşamasında? Neçin biz getireriz aklımıza bizim sınır aşırısından soydaşlarımızı sade üç-dört yılda bir kerä, açan geler vakıt geçirmää kongresi? Ne biz bileriz bizim diasporalar için hem ne onnar düşünerlär Gagauziyada olan işlär için? Düşünerlär mi onnar gelmää evä? Nezaman? Hem nasıl?

Bizim komandamız başladı dialogları bizim diasporalarlan Rusiyada hem Türkiyada. Biz kurduk buluşmaları diasporalarlan İstanbulda, Ankarada, Sankt-Peterburgta hem Moskvada. Bu buluşmalar pek ii geçtilär. Zor sölemää laflan, nesoy duygularlan karşıladılar "Düz-Ava" ansamblisini hem başka anılmış gagauz artistlerini. İnsannar geldilär bu buluşmalara gagauz bayraklarınnan, gagauz milli giiyimnerinnän da kendi erlerindä oynadılar hem çaldılar.

Uzakta bulunan insannarın günü başlêêr hem biter bölä: okuyêrlar haberleri gagauz saytlarından. Onnar evdä dä, iştä dä sesleerlär internettän GRT radiosunu. Ama

Gagauz avtonomiyasında olaylar için nekadar informaţiya var bizim diasporalarda?

Bu buluşmalar gösterdilär, ani bizim diasporalar tutêrlar diri baalantıyı kendi Vatanınnan.

Var ölä insannar, angıları isteer dönmää geeri, evä. Onnar bilerlär, ani Gagauziyada iş için pek az ödeerlär. Bu problema – önemni. Onu çözmää lääzım. Ozaman soydaşlarımız da dönmäk için düşüneceklär.

Bunun için lääzım çalışalım, ki eni iş erlerini kurmaa hem Gagauz avtonomiyasının herbir yaşamak erindä önemni altyapı proektlerini ilerletmää, erli kaynaklarlan baalantı kurmaa. Sınır aşırısından gelän yardımnarı dooru hem hesaplı harcamaa.

İsteerim sölemää, ani önemni başarılar bu uurda artık var.

Bu iki yılda Gagauz avtonomiyasında kuruldu industriya sektorunda eni iş erleri, regional ekonomikaya gelän investiţiyaların yardımınnan.

Belliki, bu pek az, bakarsak, nekadar iş eri lääzım büün. Bakannık Komiteti taa çok proektleri kurêr hem gerçekleştirer Komratta hem Çadır-Lungada, eni industriya parklarını açêr. Potenţial investorlarlan baalantılar inandırêrlar bizi, ani bu parklar gerçektän çok fayda getireceklär.

Büük paralar büün girerlär Gagauziya soţial hem yol altyapılarına. İndustriya sektorunun 24% büümesinnän hem 2016 yılda gagauz malının 18% (onsekiz proţent) eksport büümesinnän bizim avtonomiyanın kendi kazancı da büüdü. Gagauziya 2017 yılın bücetinä kapital yatırımnara koyulu 72 milion leydän zeedä! Bu paraların yardımınnan tamannanacek önemni altyapı proektleri avtonomiyanın herbir yaşamak erindä.

Geçän yılda Komratta açıldı Regional ilerlemäk ofisi. Avtonomiyada ofis artık gerçekleştirer beş büük proekt. Toplama – 60 milion leydän zeedä.

Kim isteer gitmää Avdarmaya, kendisi görecek "Ferapontyevka–Avdarma" eni yolun düzülmesini.

Büük yardım vererlär Gagauziyaya bizim halklararası ortaklar ilerlemäk işindä. Sade geçän yıl Türkiya TİKA ofisi finanslan yardımnadı altyapı proeklerini 21 milion leylik. Hep bu paraya yakın Gagauz avtonomiyası Rusiyadan kabletti özel tehnikayı komunal izmetleri için hem saalık korumak sisteması için.

Sayın Başbakan Binali Yıldırıma Türküyadan Çadır kasabasına büük yardım için şükür ederiz. Geçän yıl büük yaamurların suları insannarın evlerini aldı. Türkiyada bulunarkan, biz istedik yardım Cumhurbaşkandan sayın Recep Tayyip Erdoğandan hem Başbakandan sayın Binali Yıldırımdan. Üz günün içindä Çadırda Türkiyanın yadımınnan 15-kvartiralı ev düzüldü. 15 aylä anatarları eni evlerindän kabletti. Saa olun, sayın Başbakan, bu yardım için!

Evropa Birlii SARD programası açtı kendi işini birkaç ay geeri bücetlän 6,5 milion evro. Bu paralar artık kullanılêr iş aktivliin ilerlemesindä.

Biz işleeriz hepsinnän, kimin var havezi hem kolaylıı yardım etmää bizim regionun ilerlemesindä.

Önemni erdä bulunêr dilin hem kulturanın korunması. Bu problema için biz var nicä çok diskusiya yapalım, ama belli, ani çözüm baalı, en ilkin, üüretim uuruna. Onuştan geçän yıl Bakannık Komiteti hem Gagauziya Halk Topluşu deputatları hazırladılar üüretim için eni kanon. Bu kanona görä isteeriz şkolalarda birkaç disţiplinayı geçirmää gagauz dilinä. Evropa ANTEM programasına görä, uşak başçalarında 3 yaşından 6 yaşına kadar uşaklar kablederlär bilgi ana gagauz dilindä hem dä devlet mol-

dovan dilindä ana-bobalarlan barabar.

Şindi gagauz dilinin ilerlemesi için Konţepţiya düzüler.

Saygılı kongresin musaafirleri, biz danışêrız sizä destek için.

Nesoy var nasıl olsun bu destek?

İlk. Herbirinizdä var özel iş hem profesional görgüsü, angısı pek lääzım Gagauziyada. Yalvarêrım sizä, aktiv pay alasınız soţial-ekonomika ilerlemäk strategiyalarının, regional kanon proektlerinin, cümnä inişiativalarının kurulmasında hem diskusiyalarda.

İkinci. Kendi devletlerinizdä belli edin Gagauziyanın intereslerini. Kolaylaa görä, bizim üreticilerä yardım edin bulmaa eni satış pazarlarını hem iş ortaklarını. Bizim artistik kolektivleri hem talantlı artistleri festivallerä hem konkurslara çaarın. Bizim gençleri student kongreslerinä hem mitinglerä teklif edin.

Üçüncü. Çalışın, ki sizin dä yardımınızlan gagauzların başarıları devlet aşırı üzä çıksın!

Annadın bizim tarafımız için, gagauz halkının kulturası hem adetleri için. Annadın Gagauziyada investiţiya hem biznes götürmenin faydaları için.

Herbirinizin var kolaylıı yardım etmää Gagauz avtonomiyasının pozitiv ilerlemesindä.

Bu ideyalar isteerlär çok kuvet hem zaamet. Bu işi biz yapacez barabar, omuzomuza. Bunun için Bakannık Komitetindä kuruldu Dış ilişkileri bakannın içindä diasporaylan çalışmak bölümü.

Sonunda da isteerim çok şükür etmää sizä, saygılı musaafirlär. Bizim ortak yortumuza katılmaa deyni, siz braktınız aylelerinizi hem işlerinizi.

Adêêrım, ani hiç kimsey pişman olmayacek.

Hoş geldiniz bizim ana evimizä – Gagauz avtonomiyamıza!

MOLDOVA RESPUBLİKASI PREZİDENTİ İGOR DODONUN GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNDÄ SÖZÜ

MAYIN 6-SI 2017 Y.

Paalı dostlar, paalı bu büük sıraya katılannar!

Benim için büük şan büün sizi selemnemää. Büün hepsi gagauzların büük hem käämil yortusu. Büün – Hederlez. İsteerim kutlamaa sizi bu gözäl yortuylan. Bundan kaarä, bütün dünnedeki ortodoks hristiannarın büük yortusu – Ay Görgi. İsteerim kutlamaa sizi bu yortularlan. Sanêrım, ani diil razgelä iş, ani Gagauziya Başkanı kär büün kararlamış düzennemää bu sırayı. İrina Födorovna, Canabiniz dooru yaptınız. Pek büük yortu, hem düşünerim, ani pek islää bir nışan.

Paalı dostlar, bän isteerim selemnemää Türkiya Premyer-Ministrusunu, angısı büün bulunêr Moldova Respublikasında hem burada Gagauziyada ofiţial vizitlän. Bu bir büük olay hem sıra hepsimiz için. Biz lääzım unutmayalım, ani Türkiya Prezidenti Suleyman Demirelin yardımınnan 22 yıl geeri gerçekleştirildi avtonomiya. Bän isteerim kutlamaa sizi bununnan hem taa bir kerä urgulamaa Gagauziyanın kurulmasında türk ortaklarımızın önemni rolünü. Taa bir kerä çok şükür ederim türk dostlarımıza.

Paalı dostlar, gagauz halkı, gagauz özdeşlii, gagauz milleti oluştu bu toprakta, moldovan topraanda. Burada bizim sizinnän ortak vatanımız. Bizim ortak vatanımız – Moldova Respublikası. Bän çetin inanêrım, ani Moldovanın var gelecää, sade eer biz olursak barabar. Moldova var nasıl olsun kaavi devlet sade Gagauziyaylan hem Pridnestrovyaylan birliktä, biz lääzım koruyalım bu birlii. Siz bilersiniz benim prinţipial pozitiyamı – bän herzaman desteklärdim gagauz halkını, herzaman sizin yanınızdaydım. Belliki, bu diildi kolay, şindi dä diil kolay. Yazık, ani 22 yıl geçtiktän sora biz göreriz, ani bütündän tamannanmêêr kanon – Gagauziyanın ayırı yuridik statusu için ka-

İgor Nikolaeviç Dodon – Moldova Respublikası Prezidenti ofiţial konuşmakta

non. Bän isteerim biläsiniz, ani bän koyacam bütün kuvedimi, ki kabledilsinnär kanonnara diişilmeklär, angılarını biz bekleeriz, söz gider o üç kanon için, angıları şindi bulunêrlar parlamentin gündemindä. Onnarı lääzım kabletmää nekadar taa hızlı. Bän, nicä Prezident, yapacam bunun için hepsini, ne lääzım.

Bakmayarak, ani deerlär, ki Moldovada gagauz azmış, bitki insan sayımına görä – 4%, siz herzaman pek kıyak teklif edärdiniz türlü inişiativa, var nicä demää, gidärdiniz bütün Moldovada en ilerdä. Burada Gagauziyada siz çıktınız da kategorik kabletmediniz Moldovadakı unionizma akıntısını. Hep burada Gagauziyada siz karşı koydunuz şkolalarda üürenilsin «Romınnarın istoriyası». Bunun için bän isteerim çok şükür etmää sizä, neçinki bu serioz bir adım bizim devletimizin korunması hem kaavilenmesi için. Bän, nicä Prezident, yapacam hepsini, ne var nasıl yapmaa, ki bu inişiativalar yayılsınnar bütün Moldova Respublikasının topraanda.

Vardı başka kıyak adımnar da, angıları için bizi kötülärdilär. Bän tutêrım aklımda 2014 y. fevralın 2-dä Referendumu, açan siz kıyışıklı hepsiniz birliktä yaptınız bir pek önemni adım. O Referendumda bölgenin 98% yaşayanı ses verdilär Gümrük Biriinnän yakınnaşmaa deyni. Eer olmasaydı bu Referendum, bän çetin inanêrım, ani olmayaceydı başka adımnar da. Bu olduydı bir çıkış nokta, aniki bu yıl bän, nicä Prezident, imzalayım Memorandumu EvrAzES strukturasınnan iş birlii uurunda. Da tezdä aprilin 14-dä bizim deklarațiyamız, aniki Moldova kabletsin EvrAzES gözlemci-aza statusunu, bakıldı beş devletin prezidentleri tarafından. İnanın, paalı dostlar, ani bu olabildi sade sizin yardımınızlan. Taa bir kerä bunun için dä saa olun.

Diil çoktan pek ayırıntılı hem maanalı lafettik sizin Başkanınızlan İrina Födorovna Vlahlan. Biz annaştık, da bän adadım İrina Födorovnaya, ani Prezidentä baalı herbir strukturada mutlak olacek avtonomiyanın temsilcileri. Bän sayêrım, ani ekonomika sovetindä, cümnä odasında, üüsek güvennik sovetindä lääzım olsun Gagauziyanın temsilcileri. Bän sizä bunu adêêrım, hem siz bilersiniz – bän tutacam lafımı.

Dün Parlamenttä ilk okumakta kabledildi pek önemni bir karar. Siz bilersiniz benim teklifimi karışık seçim sistemasına geçmäk için. Da tä karışık seçim sistemasi çerçevesindä, bän sayêrım, Gagauziya için lääzım belli edilsin bir kvota. Bän çetin inanêrım, ani bu kvota olacek zakonnarda, aniki gagauzların olsun kolaylıı seçmää kendi deputatlarını doorudan-dooruya. Bän sayêrım, ani biz bunu sizinnän yapacez.

Paalı dostlar, yakınnarda bizi bekleer bir pek önemni olay. Birkaç gündän sora biz nışannayacez Enseyiş Yortusunu. Moldovada mayın 9-u herzaman vardı, var hem olacek Enseyiş Günü. Bakmayarak türlü yorumnara, bän inanêrım, ani Moldova Respublikası vatandaşlarının taa çoyu gelecek zamanda da tutacek Enseyiş Gününü. Bän isteerim kutlamaa sizi bu büük hem gözäl yortuylan. Unutmayalım dedelerimizin iitliklerini.

Paalı dostlar, Kongresin saygılı katılımcıları, saygılı musaafirlär. Taa bir kerä isteerim kutlamaa hepsinizi, çok şükür etmää hepsinizä, ani geldiniz bu sıraya. Bän annêêrım, ani diil kolay. Olaylar var çok. Regionda hem diil sade burada. Ama siz buldunuz vakıt da geldiniz. Ayırı şükür ederim bizim türk dostlarımıza. Bän pek bekleerim buluşmamızı Prezident Erdogannan. Bundan sora biz buluşacez onunnan mayın 22-dä. Bän umutlanêrım, ani bu yıl ya da ileriyä, yılın başında, Prezident Erdogan gelecek musaafirlää bizä Kişinöva hem Komrada. Taa bir kerä çok saa olun hem kutluca olsun.

MOLDOVA RESPUBLİKASI PREMYER-MİNİSTRUSU PAVEL FİLİPİN GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNDÄ SÖZÜ

MAYIN 6-SI 2017 Y.

Saygılı Premyer-Ministru,
Saygılı Başkan,
Saygılı beylär hem hanımnar.

İlkin isteerim selemnemää hepsini, kim pay alêr Gagauzların IV Dünnä Kongresindä, angısı bu günnerdä geçer Komratta, Moldova Respublikasının üülen tarafında bulunan gözäl kasabada, Gagauziya Avtonom-Teritorial Bölgesinin administrativ merkezindä hem baş kasabasında. İzin verin açıklayım sizä ürektän şükürlüümü musaafirciliiniz hem sıcak kabletmeniz için.

Bununnan baalı bän sıcaklıklan aklıma getirerim benim katılmamı 2-ci Halklararası investiţiya forumuna «İnvest-Gagauziya», angısının sonuçları taa bir kerä gösterdilär Moldova Hükümetinin çetin poziţiyasını vermää bölgeyä hertürlü yardım.

İsteerim nışannamaa, ani Kongres verer pek uygun kolaylık bütün dünnedeki gagauz topluluuna gelmää Moldovada gagauzların avtonomiyasına, dokunup, tanışmaa bizim memleketimizin kulturasınnan, tradiţiyalarınnan, millet adetlerinnän. Ayırı isteerim urgulamaa, ani kendi çalışkannıınnan hem bereketli işlerinnän Moldovanın gagauz topluluu anıldı bütün dünnedä, bizim daavamız – korumaa hem vermää gelecek boylara millet zenginniini – dili hem kulturayı, hem dä korumaa unudulmasın anılmış gagauz kişilär, angıları koydular kendi katkısını üüretim, mediţina, literatura,

Pavel Filip – Moldova Respublikası Premyer-ministrusu ofiţial konuşmakta

biznes hem kultura uurunda bütün bizim çokmilletli devletimizdä.

Moldova Respublikası Hükümeti kendi tarafından çalışêr çözmää çıkan problemaları, aniki bulmaa belli kararları bölgenin ilerlemäk proţesindä. Bununnan barabar isteerim bildirmää Hükümetin çetin pozitiyasını – Gagauziyaya merkez kuvetleri tarafından lääzım veriilsin hertürlü yardım.

Bu kontekstta hükümet kurdu bir çalışma grupası, angısına girdilär devlet kuvetlerinin merkez organnarından temsilcilär hem Gagauziya administraţiyasından temsilcilär. Grupanın daavası – hazırlamaa teklifleri, nasıl iileştirmää Gagauziyada soţial-ekonomika durumunu. Profil grupalarının kurulması, angılarına girdilär ministrular hem Gagauziya temsilcileri, verdi kolaylık ilk etapta hazırlamaa erli problemalarının listasını, aniki ikinci etapta belli etmää barabarca çözülmesini bekleyän prioritetli soruşların listasını.

Gerçekleşmesini bekleyän çalışmaların arasında var nasıl nışannamaa Devlet dilini üürenmäk uurunda devlet programasının gerçekleştirilmesini, bu sayıda şkoladan ileri kurumnarda, belli etmää avtonomiyanın strategiyalı gelişmesinin çerçevesini, infrastrukturanın geliştirilmesi hem enidän kurulmasını, heryılkı kapital yatırımnar için finans kaynaklarının verilmesini, Gagauziyadan şarap fabrikalarının iç pazarda hem aşırı pazarlarda ilerletmesini. Bundan kaarä, yakın yıllarda avtonomiyada yapılacek kapital remont bolniţilara Komrat, Çadır-Lunga hem Valkaneş kasabalarında hem dä birkaç çabuk yardım punktlarına, h. b.

2017 yıla Moldova Respublikası Hükümeti verdi 10,3 milion ley Gagauziyada önemni proektleri başlatmaa deyni, deyelim, bölä nicä Çadır-Lungada biznesinkubatorun, Komratta industrial parkın altyapısını hem dolaydakı yolları geliştirmäk hem Valkaneş dolayında çetin atıkların işlemäk sistemasının uygunnaştırması. Yakın yıllarda bu proektleri başarmaa deyni erli kuvet organnarınnan birliktä biz verecez taa zeedä resurs.

Gagauziyanın modernizaţiya proţesi, angısını aldı üstünä MR Hükümeti kendi mandatının ilk günnerindän, komplekslidir, onun sonuçları baalı memleket önderciliinin politika isteyişinä he halklararası ortakların desteklerinä. Bu kontekstta bän isteerim açıklamaa kanaatlımı türk ortaklarımızın bölgenin gelişmesi uurunda üüsek uurda katılamasınnan – Türk İşbirlii hem Koordinaţiya Agentstvosu (TİKA) verdi finans hem tehnik yardımı birkaç proektin gerçekleştirilmesdi için.

Butakım, TİKA-nın yardımınnan 2016 yılda Gagauziyada gerçekleştirildi birkaç proekt toplama 21 milion leylik. Bundan kaarä, biz umutlanêrız Türkiyanın yardımına Gagauziyanın hem bütün Moldovanın modernizaţiyası uurunda. Hem dä isteerim urgulamaa, ani regionda gerçekleştirildi önemni bir proekt, angısına görä yok edildi 125 000 ton pestitid Bucak hem Baurçu küülerindä. Bundan kaarä, isteerim anmaa, ani 2016 yılda başladı programa «Gagauziyada hem Taraklıda çiftçilik çorbacılıına hem küü bölgelerinin geliştirilmesinä destek» 6,5 milion evroluk, angılarını verer Evropa Birlii. Programanın neeti – açmaa Gagauziyada hem Taraklıda eni iş erleri hem desteklemää küçük hem orta biznesi.

Bitkidä isteerim taa bir kerä şükür etmää, ani teklif ettiniz pay alayım Gagauzların dünnä kongresindä hem çaarmaa gagauzları enilemää bölgeyi, butakım yardımcı olarak Moldova kuvetlerinä başarmaa reformaları.

Saa olun.

HULUSİ KILIÇ - MOLDOVA RESPUBLİKASINDA TURKİYA RESPUBLİKASI BÜÜK ELÇİSİ

Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Başbakanım, Moldova Cumhuriyeti'nin Sayın Başbakanı, Sayın, paalı Başkanım, Sayın Bakanlarım, Sayın Büükelçiler, Sayın millet vekillerim, çok paalı payalanlar. Burada Cumhurbaşkanımız, Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın kongreye gönderdiği mesajı okumak için buradayım. Hepinizi saygılarla selamlıyorum!

SAYIN CUMHURBAŞKANIMIZIN IV. DÜNYA GÖKOĞUZ (GAGAUZ) KONGRESİNE GÖNDERDİKLERİ MESAJ

Gökoğuz Yeri Başkanı Sayın İrina Vlah,

Kıymetli Gökoğuz Kardeşlerim,

Sizleri en kalbi duygularımla selamlıyorum.

Bu yıl 4. gerçekleştirilen Dünya Gökoğuz Kongresi'nin başarılı geçmesini diliyorum.

Dünyanın dört bir ucundan gelerek Komrat'ta toplanan, birlik, beraberlik ve dayanışma sergileyen soydaş Gökoğuz halkına saygılarımı iletiyorum.

Nazik davetiniz için çok teşekkür ederim.

Aranızda olmayı, sizinle hasret gidermeyi çok arzu ediyordum; maalesef önceden planlanmış programlarım sebebiyle bunu gerçekleştiremedik.

Bugün aynı mekânı paylaşmasak da, gönüllerimizin bir olduğunu, sizinle aynı coşkuyu ve heyecanı hissettiğimi bilmenizi isterim.

Ülkemizi temsilen Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım'ın kongreye iştirak etmesi, sizlere, Gökoğuz halkına ve toplantınıza verdiğimizin değerin en güzel ifadesidir.

Gökoğuzların, Moldova Cumhuriyetinin bir parçası olarak ve kültürel kimliklerini koruyarak, kendi yurtlarında özgürce, güven ve huzur içinde yaşamalarına büyük önem veriyoruz.

Soydaşlarımızın, uluslararası alanda örnek teşkil eden özerkliklerinin korunması, geliştirilmesi ve ekonomik kalkınmalarının sürdürülmesi gerektiğine inanıyoruz.

İnşallah bugüne kadar olduğu gibi gelecekte de Gökoğuz Yeri'nin kalkınması, gelişmesi ve refah düzeyinin yükseltilmesi için verdiğimiz desteği devam ettireceğiz.

Türkiye ile Moldova Cumhuriyeti arasında kadim bir dostluk köprüsü oluşturan Gökoğuz Yeri'yle ilişkilerimizin daha da güçleneceğine inanıyorum.

Bir kez daha 4. Dünya Gökoğuz Kongresi'nin başarılı geçmesini diliyor, toplantıya teşrif eden tüm soydaşlarımıza sevgilerimi ve saygılarımı sunuyorum.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Türkiye Cumhurbaşkanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ BAŞBAKANI BİNALİ YILDIRIM'IN KONUŞMASI

Sayın Cumhurbaşkanı İgor Dodon! Sayın Başbakan Pavel Filip! Sayın Gagauzya Başkanı Hanımefendi İrina Vlah! Kıymetli soydaşlarımız, değerli kardeşlerim. Dünyanın dört bir yanında yaşayan gagauz halkını bir araya getiren bu eşsiz etkinliyğe hoş geldiniz ve sefalar getirdiniz!

Az önce büyük elçimiz de mesajını okudu, sayın Cumhurbaşkanımız bu toplantıya gelmeye çok arzu etti fakat programı uymadığı için katılamadı. Onun yerine ben katılıyorum, sizlerle bir arada bulunmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum. İnşallah bir sonraki toplantıda sayın Cumhurbaşkanımız sizlerle beraber olacak. Gagauz yöneticilerine ve halkına bu etkinliği düzenledikleri için bizlere bu güzel ev sahipliklerini yaptıkları için en kalbi şükranlarımı sunuyorum. Başkan İrina Hanım ve ekibi hakikaten herşeyi en güzel şekilde planlamışlar, düşünmüşler. Biliyorum ki buradaki hiç bir katılımcı kendisini misafir olarak görmüyor.

Gagauzya kimimiz için ev, kimimiz için vatan, kimimiz için ise uzak coğrafyalardan gelip ziyaret etme arzusuyla tutuştuğumuz bir baba ocağı. Gagauzya beraber ve komşu olarak yaşadığı diğer toplumlarla kader birliği yapmış halkın bir vatanıdır. Gagauzya bizim için, Türkiye için, ayni şekilde önemlidir. Zira burasu ayni dili, ayni kültürü paylaştığımız soydaşlarımızın yaşadığı yerdir. Gagauzya ayrıca dost ve kardeş olarak katettiğimiz komşumuz Moldova'yla aramızda kan bağıdır, bu da ülkelerimizi birbirine daha çok yakınlaştırmaktadır. Türkiye'den buraya gelen herkez hele benim

Binali Yıldırım – Türkiya Respublikası Başbakanı ofiţial konuşmakta

gibi çocukluğunu Anadolu'nun derinliğinde geçirmişse sizlerden kendinde çok şeyi bulduğunu hissediyor. Konuştuğumuz dil ayni, yaşam ve geleneklerimiz ortak, hayat şiirlerimiz farklı sayfalara yazılmış olsa da nakaratlar hep ayni.

Pahalı kardaşlarım, bizler ayni hafızaya, ayni dile, ayni kültüre yanıt olmanın yanında, ayni gönül coğrafyasının da insanlarıyız. Bu topraklar bizlere yabancı değil, bizler de sizlere yabancı değiliz. Bizim için Kafkaslar, Balkanlar, Ortadoğu ne ise, Moldova da, Gagauzya da aynıdır, kardeştir, canandır. Sahip olduğunuz kardeşlik ruhunun en güzel örneği son altı yıldır ülkemizde yaşanıyor. Suriye'den, Irak'tan çatışmadan kaçan hayatını kurtarmak için evini, yurdunu terk eden mazlumlara Türkiye kucak açıyor. Bugün dünya üzerinde her beş mülteciden biri suryeliyse, her beş suryeliden üçü de bizim misafirimiz, bizim topraklarımızda hayatını sürdürüyor. Sadece yakın coğrafyamıza değil, dünyanın neresinde olursa olsun gözünün yaşı yüzünü yıkayanın olmaya o yaşları silmeye gayret ediyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımız en son bu yılın başında yaptığı Afrika gezisiyle bir rekora imza attı. Cumhuriyet tarihimizde yirmi üç Afrika ülkesini ziyaret eden ilk lider ünvanına sahip. Bu ziyaretler sadece resmi ve diplomatik ziyaretler değil. Gidilen her yer, her bastığımız yer toprakta madurun, mazlumun sesine kulak veren bu sesi dünya toplumuna duyurmaya çalışan bir ülke konumundayız. İnşallah bundan sonra da gönül coğrafyamızın sınırlar içerisinde sizin gibi kardeşlerimizin arasında nicelere katılmış olacağız.

Değerli kardeşlerim, bugün değerli dostum sayın Başbakan Pavel Filip ve Gagauz Yeri Başkanı kıymetli İrina Vlah Hanımefendiyle çok verimli bir toplantı yaptık. Bu toplantıda Moldova – Türkiye ilişkileri, Moldova içerisinde özerk Gagauz Yeri'nin kalkındırılması, geliştirilmesine yönelik yapılması gereken projeleri kurulacak sanayi sitelerini, sağlık tesislerini, eğitim tesislerini etraflıca konuştuk. Gördük ki müşterek yapıcağımız çok önemli işler var. Ayrıca bugün bu önemli toplantıya sayın Cumhurbaşkanı İgor Dodon Efendinin de katılmış olması buradaki toplantının önemini daha da arttırmaktadır. Bu ayın yirmi ikisinde Türkiye'nin Cumhurbaşkanımızın ev sahipliğinde gerçekleştirilecek Karadeniz Ekonomik işbirliği zirvesinde sayın İgor Dodon Moldova Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanımız bir araya gelecek ve iki ülke arasındaki ilişkilerin yüksek düzeyli stratejik konsey seviyesine çıkarılması kararlaştıralacak. Esasen benim gerçekleştirmekte olduğum resmi ziyarette prensip olarak bu kararı sayın Başbakanla beraber dün almış bulunuyoruz.

Bugün burada yaptığımız toplantıda sonunda da basın toplantısında ifade ettiğim gibi 30-lu yıllarda büyükelçilik yapan Bükreş'te Hamdullah Suphi görevi sırasında Gagauz Yeri'ne önemli hizmetlerde bulunmuştur. Burada onunla ilgili bir anekdodu sizlerle paylaşmak istiyorum. Hamdullah Suphi 1922 yılında Kafkasya, Buhara ve Semerkand içine alan büyük bir anayurt turu yapıyor. Bu tur bitiminde bir de basına mülakat veriyor. Hamdullah Suphi mülakatında Asya'daki izlenimleri türklüğün kökenleriyle bağdaştırırken türk milletinin ortak vatanının Asyanın en yüksek yaylaları olarak tanımlıyor ve yüksek yaylalardan kuzeye Sibiryaya, doğuya Hindi Çin bölgesine, güneye Ganj ve İndus bölgesine, batıya Hazar havzasına akan nehirlere işaret ederek diyor ki bu nehir istikametleri ayni zamanda bu milletin mucaheret istikametlerini de göstermektedir. Türkler Şimale gittiler, bir kol şarka gitti, bir kol cenuba gitti, bir kol Hind'e gitti, bir kol da garba. Bugün Tirkiye'nin konuştu olduğu Anadolu'nu bu nehrin garbına ulaştığı noktalardan biri de Gagauz Yeri olarak tarihte yerini almıştır.

Hepimizin kökeni ayni, bizler ayni elin parmakları, ayni bedenin organnarı, ayni atanın torunlarıyız. Bu itibarla biz iyi günde de, kötü günde de hep beraber olacağız, birlikte olacağız, kardeş olacağız, birlikte güçlü olacağız. Çünkü kardeşiz, kardeşliğimizin kökleri tarihin derinliklerinde olduğu gibi dalları ortak geleceğimizin ufuklarındadır.

Hamdullah Suphi'nin dediği gibi biz türkler dünyanın dört bir yanına yayılmışız. Bugün aramızda yirmi ülkeden gagauz temsilcilerinin olduğunu öğrendim. Bu vesileyle Dünya gagauzlar kongresine katılan Türkiye, Rusya, Belarusya, Ukrayna, Azerbaycan, Bulgaristan, Yunanistan, Romanya, Çek Cumhuriyeti, Kanada, Amerika gibi ülkeden gelen bütün temsilcileri sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Moldova'nın bağımsızlığının kazanmasının hemen arkasından 1992 yılında Türk işbirliği ve kalkınma ajansını burada açtık. Aradan geçen çeyrek asırda Moldova yönetimiyle birlikte Gagauzya'nın, gagauz halkının refağının arttırılması için birlikte gayret gösterdik. Gagauzya'nın 1994 yılında özerklik kazanmasında ülkemizin, özellikle de merhum Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel'in büyük gayreti olmuştu, kendisini rahmetle anıyoruz. Bu vesileyle Moldova'nın birinci Cumhurbaşkanı büyük vizyoner devlet adamı Mirça Snegur'la o dönem gagauz lideri Stefan Topal'a da şükranlarımızı sürüyoruz.

Türkiye Gagauzya'ya en fazla destek olan, kalkınma yardımı sağlayan ülkelerden biridir. Kardeşlerimizin nerede ne zaman ihtiyaçları olursa biz her zaman yanlarında bugüne kadar olduk, bundan sonra da olmaya devam edeceğiz. Az önce Başkan İrina Hanım da bahsettiği gibi geçen yıl 13 Haziran günü Çadır'da meydana gelen sel baskını hepiniz biliyorsunuz... Sel baskınından hemen sonra sayın dışişleri bakanı Mevlüt Çavuşoğlu daveti üzere ülkemize gelen Başkan Vlah durumu bize anlattı ve hemen harekete geçtik, evleri tamamen yıkılan 15 aileye, altı ay içerisinde ailelere konutları yapıp, teslim ettik. Ancak bu afetin tekrar etmemesi için Stratan deresi yatağında ıslah yapılması gerektiğine karar verdik, bu yüzden de şimdi bu derenin ıslahını da gerçekleştiriyoruz ki bir daha böyle tatsız hadiseler yaşanmasın.

Kongaz Süleyman Demirel Moldova–Türk lisesi 1999 yılından beri türk ve moldovalı öğretmenleriyle öğrenim veriyor. Şimdiyä kadar okuldan 350 öğrenci mezun oldu.

Sağlık tesisi olmayan yerlere tesisleri, kreş yapımı ve mevcutların yenilenmesi çalışmalarını sürdürüyoruz.

Vulkaneştinin su sorununu gidermek için bir proje hazırlatıyoruz.

Bu yıl içersinde Komrat'ta büyük bir eğitim kompleksi inşaatını başlatmış olacağız.

Bütün bunlar sizlerin eseri, bütün bunlar Moldova ve türk hükümetlerinin, devletlerinin ortak çabalarının sonucudur. Sizler işleteceksiniz, kendi öğretmenlerinizden, kendi öğrencilerinizden modern imkanlarla kaliteli bir eğitim alacaksınız, ana dilinizi ihya edeceksiniz.

Tüm bu yapılanların şüpesiz önemli bir sebebi var. Bu burda yaşayan gagauz Gagauz Yeri'ndeki soydaşlarımızın kendi dil ve kültür değerlerini yaşatması ve ayni zamanda kalkınan, büyüyen, gelişen Moldova'nın bir parçası olarak geleceğe emin adımlarla yürümesi içindir. Ancak hepimizim malum olduğu birşey var. Bölgenin, sadece Moldova'nın değil, Balkanlar'dan Kafkas'lara Avrupa'ya kadar, bütün bölgenin en büyük sorunu genç işsizlik. Genç işsizliğe çözüm bulmak için ciddi çaba göstermemiz gerekiyor, bunu birlikte yapmamız gerekiyor. Yeni iş yerleri açmamız gerekiyor.

Aslında terörün de, karışıklıkların da, huzursuzlukların da kaynağı işsizlik, yoksulluk ve kötü yönetimler. Bunun açık örneklerini Türkiye'nin civarında Surye'de görüyoruz, Irak'ta görüyoruz, Yemen'de görüyoruz ve dünyanın değişik ülkelerinde görüyoruz.

Mevcut potansiyele baktığımızda Moldova'nın en az gelişmiş bölge olması şüpesiz Gagauzya'nın kaderi değildir. Burada hepimize görev düşüyor. Sayın Cumhurbaşkanı İgor Dodon sayın Başbakan Pavel Filip'le birlikte bugün önemli toplantıda bu bölgenin önemini, bu bölgede yaşayan soydaşlarımızın değerlerini ve geleceğe yönelik beklentilerini en güzel şekilde ifade ettiler, kendilerine Türkiye Cumhuriyeti adına teşekkürlerimi sunuyorum. Gagauzya'ya yapılacak yatırımlara hem Türkiye olarak hem Moldova olarak daha fazla kaynak ayırmayı, bölgeye yabancı yatırımların gelmesi için gereken destekleri, teşvikleri vermeye devam edeceğiz. Özellikle Çadır-Lunga serbest bölge konusunda çalışmalarımıza başlamış bulunuyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanı, sayın Başbakan, eğer bu bölgeye serbest bölge kurulması için gerekli kanunu düzenlemeler, parlamentodan bir an önce geçmesi mümkün olursa bu konuda biz de adımları atmış olacağız. Böylece önemli bir iş alanını bölgeye kazandırmış olacağız.

Ülkenin resmi dilini, ana dilinizi mutlaka en iyi şekilde öğrenmenizi istiyoruz. Ana dilini yaşatma çok önemli ama yaşadığınız ülkenin resmi diliyle beraber ikisini de birlikte öğrenmek çok daha önemli. Böylece devlet ve hükümet birimlerinde daha etki görev alacak ve yurtdışı görevlerde daha başarılar kazanacaksınız. Az önce konuşmasında sayın Başkan Gagauzya'nın bağrından çıkmış insannarın nekadar dünyanın her yerinde büyük başarılara imza attıklarına bilimsel çalışma, sanat ve siyaset alanında birçok başarılı insanlar etişdiklerini büyük bir gururla bize anlattı. Bunların sayısını arrtırmak daha da fazla bu kültürümüzü ve ana dilimizi yaşatmakla mümkündür. Sayın Cumhurbaşkanı sayın Başbakandan önemli istirhamın biz yapacağız sizden de beklentimiz buraya daha fazla Romence öğretmen gönderilmesi, bizim de daha fazla Türkçe öğredecek öğretmenler göndermemizi temin edilmesi.

Gagauzların kardeşleri olan biz Türkiye olarak daha fazla yatırımcıyı Moldova'ya bu bölgeye gelmeleri için gerekli teşvikleri vermeye bundan sora da devam edeceğiz. Bölgenin önemli yatırımcılar arasında yer alan türk yatırımcılar. Eminim ki gerçekleştirdiğimiz bu ziyaret sonrası ve devamında sayın Cumhurbaşkanın Türkiye'ye yapacağı ziyaretle birlikte yeni bir boyut kazanacak ve yeni işbirlii yatırım imkanlarının kapısı aralanmış olacak.

Bu duygu ve düşüncelerle bir kez daha dördüncüsü düzenlenen bu Dünya gagauz kongresinde sizlerle birlikte olmaktan büyük bir bahtiyarlık duyuyor, size ve tüm Moldova halkına 80 milyon türk vatandaşının selam ve sevgilerini iletiyorum. Teşekkür ediyorum. Sağolun, varolun.

İgor Nikolaeviç Dodon – Moldova Respublikası Prezidenti, **Binali Yıldırım** – Türkiya Respublikası Başbakanı, **İrina Födorovna Vlah** – Gagauziya Başkanı hem **Pavel Filip** – Moldova Respublikası Premyer-ministrusu

Hulusi Kılıç – Moldova Respublikasında Türkiya Respublikası Büük elçisi ofiţial konuşmakta

Moldova hem Gagauziya delegaţiyası Türkiya Respublikası Başbakanı **Binali Yıldırımnan** ofiţial görüşmedä

Moldova hem Gagauziya delegaţiyası Türkiya Respublikası Başbakanı **Binali Yıldırımnan** ofiţial görüşmedä

Hulusi Kılıç – Moldova Respublikasında Türkiya Respublikası Büük elçisi

Canan ALPASLAN – Moldova Respublikasında Kişinev T.C. TİKA Ajansı Koordinatörü

Binali Yıldırım – Türkiya Respublikası Başbakanı hem Türkiya Respublikası delegaţiyası Moldova hem Gagauziya delegaţiyasınnan ofiţial görüşmedä

GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİ YAPILMASI İÇİN İNFORMAŢİYA 2017 Y. MAYIN 5

1. Kongresä katılannarın sayısı

- Çaarılmışların toplama sayısı – 617 kişi.
- Kayıllını bildirennerin toplama sayısı – 447 kişi.

Toplama katılannarın sayısı – 550 kişi.

Yabancı devletlerdän kayıllını bildirennerin sayısı – 207 kişi.

Moldovadan kayıllını bildirennerin sayısı – 240 kişi.

Jurnalistlerin sayısı – 64 kişi (hesaba almayarak Moldova Prezidentinin hem Premyer-Ministrusunun, Türkiya Başbakanın slujbasını)

Belli etmeyennerin hem vazgeçennerin sayısı – 170 kişi.

Kongrestä pay aldılar:

- Moldova Respublikasında diplomat misiyaları elçileri, Parlamentin hem Halk Topluşunun deputatları, Moldova Respublikasının ofiţial kişileri.
- Gagauzlar hem musaafirlär aşaada sıralanan devletlerdän: Türkiya Respublikası, Rusiya Federaţiyası (Tatarstan, Moskva h. b.), Belarus Respublikası, Ukrayna, Azerbaycan, Bulgariya, Greţiya, Romıniya, Çehiya, Kanada h. b.

2. Gagauzların IV Dünnä kongresinä önemni katılannar:

- Moldova Respublikası Prezidenti;
- Moldova Respublikası Premyer-Ministrusu;
- Türkiya Respublikası Premyer-Ministrusu;
- Oleg Andreeviç BABENKO – Moldova Respublikası halklararası Bürosunun genel direktoru;
- Fırat PURTAŞ – Halklararası TÜRKSOY organizaţiyası genel sekretarının yardımcısı, Türkiya;
- Yuriy Dmitrieviç DİMÇOGLO – Odesa bölgesi soveti başkanının yardımcı, Ukrayna;
- Albert Galimzänoviç HABİBULİN – Yapıcılık hem erli öndercilik komiteti başı, Tatarstan Respublikası;
- Nikolay Nikolaeviç TUFAR – filologiya bilgileri doktoru, Türkiya;
- Mihail Nikolaeviç GUBOGLO – istoriya bilgileri doktoru, profesor, Moskva, Rusiya;

- İvan Stepanoviç KISSA – biologiya bilgileri doktoru, Minsk;
- ZANET F.İ. – poet, akademik, Moldova;
- ŞAKİROV D.F. – «Tatarların bütün dünnä kongresi» halklararası cümnä birlikleri topluluu başının ilk yardımcısı, Tatarstan;
- KARAÇOBAN A.D. – resimci, skulptor, Türkiya;
- ÇİMPOEŞ L.S. – filologiya doktoru, Türkiya;
- Bülent HÜNERLİ – filologiya doktoru, Türkiya;
- ŞABAŞOV A.V. – istoriya bilgileri doktoru, Ukrayna;
- VORNİKOV D.V. – çiftçilik bilgileri doktoru, Rusiya;
- GRİGOROV G.B. – doktor, Bulgariya;
- VARBAN S.A. – doktor, profesor, Türkiya;
- TUFAR G.N. – ZAO "Rosavtur" direktoru, Rusiya;
- KÖKSAL Rafet – Türk-moldovan dostluk topluluu, Türkiya;
- KALÇEV V.A. – korporatiya direktoru, Rusiya;
- Georgiy GONAS – iş adamı, Gretiya;
- MİTİŞ V.A. – Uşak hirurgiya hem travmatologiya Bilim-aaraştırma institutu direktoru, Moskva, Rusiya;
- YABANCİ İ.G. – çiftçilik bilgileri kandidatı, "Germes" korporatiya grupası genel direktoru;
- Fotios DOMBAS – «Gagauzos» kultura topluluu başkanın birinci yardımcısı, Gretiya;

3. Gagauzların IV Dünnä kongresi programasında eniliklär

- Gagauziyada 3 turistik marşrutu kongresin musaafirlerinä;
- «Gagauziya Vatandaşı» pasportu kongresin hepsi katılımcılarına;
- Kongresin birinci payında plenar diskusiya, oftial selemnerdän sora;
- Gagauziya Dış ilişkileri genel bakannına baalı diasporalarlan çalışmak bölümü kurmak. Bunun için sölendi kongresin rezolütiyasında.

SAYGILI JURNALISTLÄR!

2017 y. mayın 5-6 Gagauziyada geçti çok beklenän hem bizim avtonomiyamız için büük olay – Gagauzların dördüncü dünnä kongresi. Birkaç gündän sora – açan emoţiyalar hem ilk duygular erleştilär – isteeriz toparlamaa olayın kimi sonuçlarını.

İlkin verecäm biraz statistika informaţiyası. Kongrestä pay aldılar 550 kişi. Bu sayıda yaklaşık 350 kişi devletin aşırısından.

Kongresä geldilär musaafirlär dünneyin 20 devletindän – bu sayıda Rusiya, Türkiya, Ukrayna, Belorusiya, Azerbaycan, Bulgariya, Greţiya, Romıniya, Çehiya, Kanada. Kongresä kendi katılmasınnan saygı gösterdilär üüsek musaafirlär dä – Türkiya Premyer-Ministrusu Binali YIRDIRIM, Moldova Respublikası Prezidenti İgor DODON hem Premyer-Ministrusu Pavel FİLİP.

Büük interes kongresä gösterer presanın rekord gösterän akreditaţiyası. Programayı tanıtmak için verdilär dilekçä 67 mediya temsilcisi. Bunnar taa çok regional, respublikadan presa, hem jurnalistlär Türkiyadan, Ukraynadan.

Bana kalsa, yok lääzımnık taa bir kerä annatmaa geçmiş kongresin programasını. Plenar oturuş, sekţiyalarda çalışmalar, kongresin açılışı gerää gibi aydınnadıldı gagauz mediyalarında. Bunun için isteerim sizä ayırı şükür etmää.

Bütün temel soruşlar, angıları durardılar organizaţiya komitetinin önündä, tamannandılar. Biz teklif ettik kongresä devletin aşırısından bizim vatandaşları, angıları gösterdilär üüsek başarılar türlü sferalarda. İnanın, bu diildi pek kolay. Kongresimizdä pay almaa deyni bizim vatandaşlarımız kendi işlerini siviştirdilär ikinci plana. Elbetki, vardı öleleri, kim gelämedi, ama bu olaylar siirekti.

Kongresin çerçevelerindä ofiţial olmayan konuşmalarda peydalandılar üzlärlän tanışmalar, angıları mutlak getireceklär eni proektlerä iş, cümnä hem kultura uurunda.

Kongresin büük hem önemni maanası – kaavileştirmää gagauz dilini hem genişletmää onun kullanmak sferasını. Gagauz dilindä söz tuttular hem götürdülär diskusiyayı kongresä katılannarın may hepsi, angıları sayêrlar kendini gagauz. Lääzım belli etmää, ani organizaţiya komiteti sade teklif etti bunu yapmaa, ama kimseyi zorlamadı. Gelecektä biz ilerledecez bu praktikayı başka publika toplantılarında region hem küülär uurunda.

İsteerim belli etmää kimi eni işleri, angılarını yaptı organizaţiya komiteti bu kongresin çerçevesindä.

Birinci. kongresin hepsi delegatları kablettilär kolaylık pay almaa gagauz kultura zenginniini gösterän üç turist marşrutunda. Musaafirlerimizin çoyu gelmedilär Gagauziyaya 5-10 yıl ya da taa çok vakıt. Onun için onnarda vardı

islää bir kolaylık genä duymaa gagauz koloritini, görmää, nicä yaşêêr insannar küüdä. İnanêrım, ani açan onnar döneceklär evlerinä, bizim soydaşlar en gözäl boyalarlan annadaceklar Gagauziya için. Bu olacek en islää reklama teklif etmää turistleri avtonomiyaya.

İkinci, kongresin herbir delegatı kabletti "Gagauziyanın saygılı vatandaşı pasportunu". Elbetki, bu diil ofiţial dokument. Bu pasport – bir toplum, neredä var bizim region için statistika informaţiyası. Bütündän bakarsak, kongresin delegatları kablettilär bizim simvolik baaşışımızı en islää duyguylan.

Üçüncü, ofiţial açılıştan sora kongresin delegatları ilerlettilär işini – ekonomika, bilim, kultura hem gençlik temalarında üç diskusiya sekţiyasında. Bizä pek meraklıydı, nicä görerlär Gagauziyanın geleceeni diasporalarımız – bizim vatandaşlar, angıları göstermişlär başarı başka devletlerdä. Bildirilän rekomendaţiyalar fiksat edildilär, onnar alınaceklar hesaba Bakannık komitetinin profil bakannıklarının çalışmalarında.

Kongresin ramkalarında anonslandı, ani Gagauziyada Genel diş ilişkileri departamentindä kurulacek diasporalarlan çalışma bölümü. Çoktan lääzım oldu birleştirmää bizim diasporaları, katmaa devletin aşırısında yaşayan soydaşlarımızı avtonomiyanın soţial-ekonomika hem toplum-politika yaşanasına. Bu işlärlän zanaatlaşacek eni bölüm.

Var nasıl demää, ani kongresin merkez olayı oldu avtonomiyaya Türkiya Premyer-mimistrusunun Binali YILDIRIMIN viziti. Söz tutarkan kongresin delegatları önündä, o yaptı önemni açıklama – ofiţial Ankara ilerledecek yapmaa çok yardım kardaş gagauz halkına. Söleyeräk konkret plannar için, saygılı premyer inandırdı bizi, ani Türkiya Hükümeti sayêr prioritet aşaadakı infrastruktura proektlerinin gerçekleştirilmesini:

- Komratta "çabuk yardım" departamenti blokunun düzülmesi. Lääzım belli etmää, ani geçän ay TİKA agentstvosu yaptı tender kurmaa bu obyekti hem o erdä artık yapılêr hazırlık işleri;
- Komratta eni uşak başçası yapmaa deyni, hep TİKA agentstvosu yaptı tender geçän april ayında;
- Komrat kultura evindä kapital remont;
- Valkaneştä diiştirmää su daatımı sistemasını hem kanalizaţiyayı;
- Regional yaratma evinin yapılması.

Nicä biz göreriz, söz gider getirmää regionun infrastrukturasına üzlärlän milion leylik türk investiţiyası. Bu da oldu kongresin büük bir faydası.

Türkiya Premyer-Ministrusunnan buluşmakta büük önem verildi ekonomika aspektlerin kaavileştirilmesinä. Biz konuştuk soruşları, ki açmaa avtonomiyada eni iş erleri "Asena-tekstil" türk kompaniyası kapitalınnan, eni asfalt zavodun kurulması için barabar türk dünnesi muniţipalitetlerin birliinnän hem GEBZE

türk promparklan kurmaa hem davet etmää investorları Komrat hem Çadır-Lunga promparklarına.

İsteerim belli etmää, ani GEBZE artık hazırladı Komrattakı promparkın genel planını, angısı hesaplanmış çekmää investiţiya 10 milion evro. Hem dä lääzım nışannamaa, ani proekt yapmaa deyni hepsi harcalamaları aldı üstünä türk tarafı.

İsteerim sölemää, ani Binali YILDIRIMın vizitindä açıldı taa bir eni biznes-proekt – Komrat ekologiya hotelinin yapılması. Otelin yapılmasına plana görä investiţiya – 2 milion dolar.

Kullanarak kolaylı, bän isteerim şükür etmää komratlılara, angıları birkaç saat güneş altında bekledilär Türkiya Premyer-Ministrusunu. Bizim kabaatımız yok, ani oyalandı vizit programası.

Saygılı Binali YILDIRIM derindän duygulandı candan kabletmektän, angısını ona hazırladılar kasabanın sıradan insannarı. İnanêrım, ani birkaç saat beklemäk zeedesinnän örtüleceklär gelecektä Türkiya öndercileri tarafından prioritetli önemnän.

Saa olun.

TÜRKİYA RESPUBLİKASI PREMYER-MİNİSTRUSU BİNALİ YILDIRIMIN ATB GAGAUZİYAYA VİZİTİN SONUÇLARI İÇİN İNFORMAŢİYA BİLDİRİMİ 6 MAY 2017 Y.

Türkiya Respublikası Premyer-Ministrusu Binali YILDIRIM söz tuttu Gagauzların IV-cü Dünnä kongresinä katılannarın önündä, bundan sora biz Moldova Premyer-Ministrusunnan hem Türkiya Premyer-Ministrusunnan yaptık vizit Komrat devlet universitetinä hem katıldık Komratta eni otel temelinin kuruluş ţeremoniyasına.

Türkiya Respublikası Premyer-Ministrusunnan geniş oturuşta konuşulan soruşlar hem yapılan annaşmalar

1. Türkiya Respublikası Hükümeti TİKA agentstvonun üzerindän ilerledecek yardım etmää Gagauziyaya belli proektlerin gerçekleştirilmesindä:
   - Kurmaa "çabuk yardım" bloku Komratta (april ayında 2017 yılda TİKA agentstvosu bu uurda yaptı tender);
   - Kurmaa uşak başçası № 1 Komratta (april ayında 2017 yılda TİKA agentstvosu bu uurda yaptı tender);
   - Yapılacek çalışmalar Valkaneş kasabasının su sistemasında (Türkiya Respublikasının injenerleri sık-sık gelerlär hem çalışêrlar kasabanın eskimiş su daatımı sistemasını diiştirmää deyni);
2. Türkiya Respublikası GEBZE Promparkı öndercileri ilerledeceklär çalışmaa ATB Gagauziyada Prompark proektinin hazırlamasında hem teklif etmää türk investorlarını Gagauziyanın promparklarına deyni. Bundan başka, biz aarêêrız kolaylık, aniki çekmää Promparka lääzımnı infrastruktura.
3. Genişletmää Asena-Tekstil firmasının çalışmalarını hem kurmaa taa eni iş erlerini.
4. Türk dünnesi Muniţipalitet Birliinnän ortaklıkta kurmaa Gagauziyada bir asfalt zavodu hem yaratma evi.
5. Komratta eni otelin temelinä koyuldu ilk taş, investiţiya olacek 2 mln. evrodan zeedä. Bir buçuk yılın içindä plannanêr bitirmää otelin kurulmasını Komratta.

ÜÜLEN RENKLERİ

Gagauzların IV dünnä kongresinä katılannara deyni hazırlanan bir turist marşrutunun adıydı "Üülen renkleri", angısı başlardı Kongaz küüyündeki "Gagauz sofrası" entoauldan.

Gagauz etnoküüyün giriş tokatlarında turistleri karşılardı saabiyka – anılmış gagauz iş zaametçisi Anna Statova. Musaafirlerä o söledi, ani o taş, angısından yapılı aul, pek evelki, onun yaşı 10 milion yıldan zeedä.

"İki kazayaklı kardaş başlamışlar kazmaa evin temelini da razgelmişlär bir büük taşa. Açan savaşmışlar taşı çıkarmaa, o kırılmış ikiyä. Taşın strukturasında bulunmuş bir evelki beygirin (tarpan) kemikleri", – annattı çorbacıyka.

Anna Konstantinovna annattı, ani bu taşa bakmaa hem onu incelemää deyni, geldilär bilim adamnarı diil sade bizim devlettän, ama aşırıdan da.

"Gagauz sofrası" etnoküüyündä yapılı konak evceezleri, muzey, terasa, angısından açılêr dolaylara gözäl görüntü, restoran, musaafir konaa "Büük baş" hem başka yapılar, ani göstererlär erli kulturanın koloritini.

Hep burada yapılı bir küçürek otel entostilindä, neredä dizaynerlär kullanmışlar gagauz ornament elementlerini. Burada kurulu ölä atmosfera, angısı verer kolaylık bulmaa herbir musaafirä ayırı bir yaklaşım. Zamandaş standart otellerdän burasını ayırıêr o, ani burada biri-birini tamannêêr, bir taraftan, gercik zenginnik hem komfort, öbür taraftan, – millet sitilindä ev kuytuluu.

Kompleksin teritoriyasında musaafirlär için var parasız parklama eri hem Wi-Fi.

Muzeyin yanında musaafirleri karşılardılar giiyimni halk rubalarına iki karı, angıları yapardılar piinirli gözlemä.Musaafirleri ikramnardılar sıcak gözlemäylän hem käämil gagauz şarabınnan.

Girip muzeyä, ekskursantlar sansın düşärdilär geçän asirin 60-cı yılllarına: burada vardı pat, gelinin çiizi, türlü dikmä işlär h. b.

Nasıl nışannadılar turistlär, burada kurulu ayırı bir atmosfera, angısı duyulêr taa ilk bakıştan.

KASABA-KAHRAMAN VALKANEŞ

Bundan ötää yol götürdü turistleri istoriya patekasından Valkaneş kasabasına.

Moldovan aaraştırmacısı İon Dron yazêr, ani toponim "Vulkaneştı", istoriya dokumentlerinä görä, peydalanmış 1605 yılda[1]. Tarihçi Vladimir Niku yazêr, ani Vulkaneştı küüyü var dokumenttä, angısı yazılı 12 april 1605 yılda hem belli eder Todur Vulkan için. Gagauz aydınnadıcısı Mihail Çakir yazêr, ani Vulkaneştı (gagauz komunası) bulunêr Kagul deresi boyunda[2]. Bırda vardı tatar aulu. Stepan Bulgar kiyatta "Страницы истории города Вулканешты" yazêr, ani Sofiya Kocanın folklor kolekţiyasında var legenda, neredä annadılêr bir adam için, angısının adıymış "Vılkov" ("Vılku"). Ondan geler Valkaneş kasabasının adı.

[1] Дрон И. В. Гагаузские географические названия. – Кишинев, 1992. – С. 54.

[2] Ay boba Mihail Çakir. Gagauzlar: istoriya, adetlär, dil hem din. – Chişinău, 2007. – S. 131.

Valkaneş kasabasının simvolu artık 150 yıldan zeedä sayılêr Kaul düüşünün anıtı. Bu anıtın avtoru – XIX-cu asirin ikinci payında yaşayan anılmış arhitektor F.K. Boffo.

Monument yapılı bir büük kolona hesabı, üüseklii yakın 25 metra. Kolona dikili 5-metralı piramida formasında bir pyedestalda. Kolonanın tepesindä – bir tuç kapitel, angısında koyulu ortodoks stavroz, onun altında da tepesi üstü yarı-ay – rusların türkleri ensediinin simvolu.

2002 yılda monumentä Moskva hükümetinin parasınnan yapıldı kapital remont, ondan sora enidän oldu onun ofiţial açılışı 2002 yılda oktäbrinin 15-dä.

KARA GANİ "ŞARAP EVİ"

Turist marşrutunun ertesi punktu oldu "Kara Gani" şarap evi, angısını kurdu 2006 yılda Çerven aylesi.Başlayıp şarap yapmaa kendi aulunda, onnar çekettilär satmaa malını "Kara Gani" adında.

Uygun mikroklimat, zamandaş tehnologiyalar hem dä boydan-boya geçän şarapçılık adetleri vererlär Çerven aylesinä kolaylık yapmaa eksklüziv kaliteli şarapları. Bakmayarak firmanın genç yaşına, onun produkţiyasını tanıdılar hem beendilär diil sade burayı uurayan musaafirlär, ama onnar diil bir kerä aldı ilk erleri Gagauziya uurunda geçän «Çotra» hem bütün Moldova uurunda geçän "Dionisin Çölmää" ("Чаша Диониса") hem "Altın fıçı" ("Золотая бочка") konkurslarında. Türlü memleketlerdän gelän şaraptan annayan musaafirlär, uurayıp "Kara Gani" işletmesinä, alêrlar kendi evdeki kolekţiyalarına gagauz şarabı.

TROYAN SETİNİN SAKLILIKLARI

Marşrutun son punktu oldu Troyan setleri – uzun toprak setleri, angıları yıvılmış çok yıl geeri, duşmannardan korunmaa deyni. Arheologiya aaraştırmalarından hem literatura kaynaklarından belli, ani onnar kurulmuşlar bizim zamandan ileri 11-ci asirdän bizim zamanın VII-ci asirinä kadar. Onnarın taa büük payı düzülmüş Roma İmperiyası vakıdında. Aşaakı Troyan seti, angısı bulunêr Moldova hem Ukrayna topraklarında, çekeder Valkaneş dolayında hem etişer Sasık gölünä (Ukrayna, Odesa bölgesi). Aşaakı Troyan setindä arheologiya kazılarını yaparkan, bulundu slavän soylarının kullandıı çanak-çölmek kırıntıları. Bu verer kolaylık düşünmää, ani bu setleri türlü zamannarda kurmuşlar slavän senseleleri. Eer bu böläysä, pek var nasıl olsun, ani onnar vermişlär bu setlerä evelki slavän allahının adını – Troyan.

Gözäl gagauz adetinä görä, dolay başı B. Jelez teklif etti musaafirleri avşam ekmeenä – datmaa bizim imeklerimizdän.

Ekskursantların laflarına görä, Komrat – Kongaz – Valkaneş marşrutunda gezi yardım etti bakmaa kimi istoriya momentlerinä başka taraftan.

Alla Büük.
Fotolar avtorun

YOL № 3 "ÜÜLEN RENKLERİ" EKSKURSOVOD BÜÜK ALLA, "VESTİ GAGAUZİİ" GAZETASININ JURNALİSTİ. HEDERLEZ 5 2017 YIL

Kongaz küüyündeki "Gagauz sofrası" entoaulda

Kongaz küüyündeki "Gagauz sofrası" entoaulda

Kongaz küüyündeki "Gagauz sofrası" entoauldakı evin içindä

Valkaneş kasabasının simvolu - kolona

TURİST YOLLARI

Yol № 1 Dedelerimizin kökleri

Beşalma küüyün D. Kara-Çoban adına milli gagauz istoriya-etnografiya muzeyindä toplu etnografiyayı, folkloru, gagauz halkının yaşamasını gösterän özel eksponatlar. Burada Siz var nasıl üürenäsiniz gagauzların derin istoriyasını.

Beşalma küüyünün diil ofiţial bir simvolu – 19-ncu asirdän kalan evel lüzgär dermeni, angısı bulunêr küüyün gün duusu tarafında bir tepedä. Maavi gök fonunda onun açık görünümü olêr bir orientir turistlär için.

Gagauz milli stilindä etnoaul "Gagauz Sofrası", Kongaz küüyü. Çiftlik düzülü gagauzların donatmaklarınnan, evlerdä var nasıl yaşamaa, onnar yapılı evel tehnologiyalara görä. Siz daalacenız ev raatlıına hem gagauz musaafirlik atmosferasına!

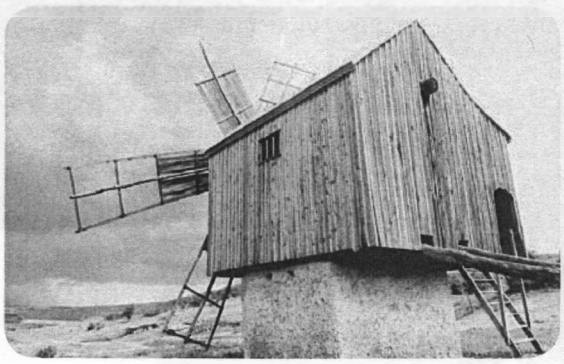

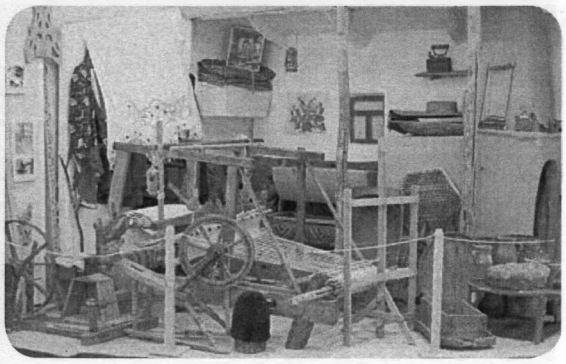

Yol № 2 İstoriya yolları

Avdarma küüyün istoriya-kraeved muzeyi kuruldu 2011 yılın sonunda. Var iki zal – ruh hem material kulturası. Evdä kullanılan şeyleri muzeyä baaşladılar küüyün yaşayannarı, da onnar göstererlär Avdarma küüyün 200-yıllık istoriyasını.

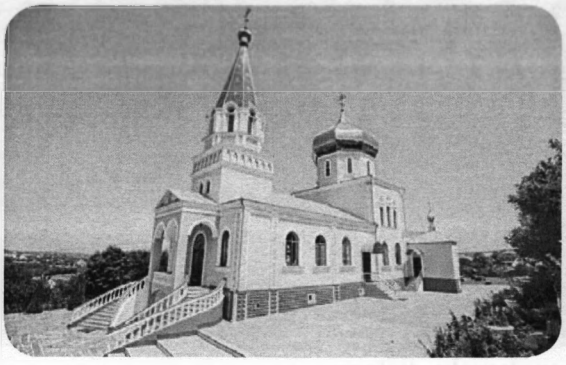

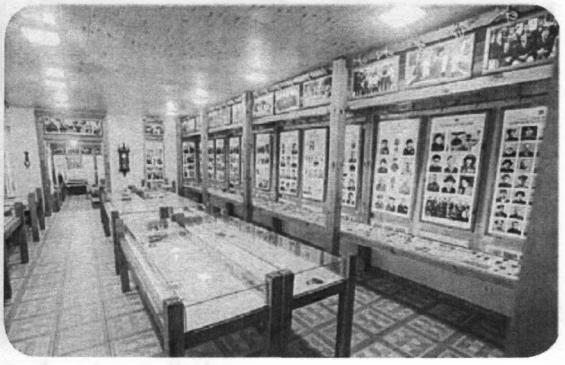

Ekmek fırını "Bereket" – kaliteli ekmek hem tatlı pişirmäk üretimi, angısını pek severlär Moldova üülen tarafında yaşayan insannar. İsteyişä görä var nasıl girmää yaz terasasına "Şaşlık №1", gözäl milli kuhnäylan.

Çadır-Lunga Ayoz Dimitri manastırı – gagauz Avtonomiyasının en büük karı monastıri. Manastır kuruldu 2000 yılda da bulunêr kasabanın kenarında. Manastırın yanında işleer pansion, neredä herkez var nicä adasın kendini ruh yaşamasına.

Yol № 3 Üülen renklilii

Gagauz milli stilindä etnoaul "Gagauz Sofrası", Kongaz küüyü. Çiftlik düzülü gagauzların donatmaklarınnan, evlerdä var nasıl yaşamaa, onnar yapılı evel tehnologiyalara görä. Siz daalacenız ev raatlıına hem gagauz musaafirlik atmosferasına!

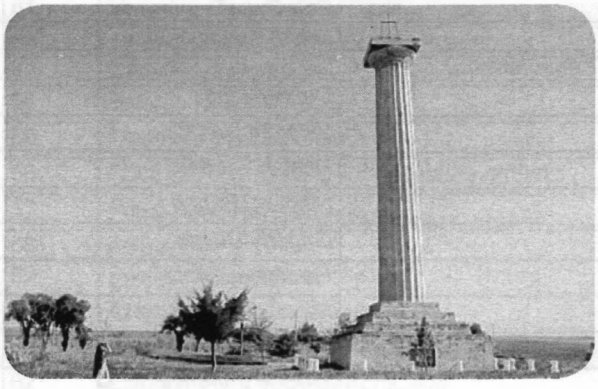

İstoriya yolları getirerlär turistleri Valkaneş kasabasına, 1770 yılın Kahul cenginä baalı anıt taşına, angısı kuruldu 19-ncu asirin ortasında. Bu 25-metralık direk "Non Solum armis" ("Diil sade silählan") yazısınnan hem Rumänţev aylesinin gerbınnan.

Ev şarap deposu "Kara Gani" – kuruldu 2006-ncı yılda Çerven aylesi tarafından. Ayledä vardı 10 hektar baa, kendi çiftliindä onnar açtılar ev şarap deposunu da başladılar çıkarmaa kendi üretimini "Kara Gani" adında.

04.05.2017
GAGAUZLARIN IV DÜNNÄ KONGRESİNÄ KATILANNARIN KAYILLIINI BİLDİRENNERİN
LİSTASI 2017

№	Devlet, bölgä	Adı, laabı
	Moldova Respublikasının ofitial kişileri	
1	*MR Prezidenti*	*İgor Dodon*
2	*MR Premyer-Ministrusu*	*Pavel Filip*
	Gagauziya Başkannarı	
3	*Gagauz Respublikasının ilk Prezidenti*	*Stepan Topal*
4	*g.o.*	*ValeriyYanioglo*
5	*g.o.*	*GeorgiyMolla*
	GHT başları, I-VI dönemnär	
6	*I-ci dönem*	*Pötr Paşalı*
7	*II-ci dönem*	*Mihail Kendigelän*
	GHT deputatları	
8	*I-ci dönem, Kazayak*	*DmitriyUzun*
9		*Valentin Gaidarji*
10		*Ruslan Garbalı*
11		*Nikolay Dragan*
12		*Grigoriy Dülger*
13		*Georgiy Evteniy*
14		*Mihail Jelezoglo*
15		*Ekaterina Jekova*
16		*Sergey Zahariya*
17		*Konstantin Zlatov*
18		*Nikolay İvançuk*
19		*Grigoriy Kadın*
20		*Elena Karamit*
21		*İvanna Köksal*
22		*Vladimir Kıssa*
23		*Georgiy Leyçu*
24		*Dmitriy Manastırlı*
25		*Mihail Manolov*
26		*Nikolay Ormanji*
27		*Nikolay Raya*
28		*Stepan Sarioglo*
29		*Alexandr Suhodolskiy*
30		*Alexandr Tarnavskiy*
31		*NikolayUzun*
32		*İlya Uzun*
33		*Pötr Çavdar*
34		*Dmitriy Çobanov*
35		*Vitaliy Çebanu*
36		*Sergey Çernev*
37		*Sergey Çimpoeş*

38		Natalya Şoşeva
39		Födor Yanioglo
40	"Gagauz Birlii", Rusiya	Mihail Mutaf
	Gagauziya Aksakallar Topluşu	
41	Başı	Vasiliy Arnaut
42	Valkaneşli aksakal	Födor Koliş
	ATB Gagauziyadan MR Parlamenti deputatları	
43		Födor Gagauz
44		Nikolay Dudoglo
45		Demyan Karaseni
46		Kornel Dudnik
	Diplomat korpusu	
47	Moldova Respublikasında Türkiya Respublikası Büük elçisi	Hulusi KILIÇ
48	T.C. Kişinev TİKA Ajansı Koordinatörü	Canan ALPASLAN
49	Bulgariya Respublikası Elçilii	Petar Valov
50	Romıniya elçisinin ikinci sekretarı	Artur Raducanu
51	Vengriya Respublikası Elçilii	Matyas Szilagyi
52	1 Rusiya Federaţiyası Elçiliin delegatı	Damir Rahimoviç Jamaldinov
53	2 Rusiya Federaţiyası Elçiliin delegatı	Mihail Vladimiroviç Davıdov
54	Belarus Respublikası Elçilii	Kiçuk Sergey Nik.
55	Franţiya Respublikası Elçilii	Pascal Vagogne
56	Franţiya Respublikası Elçilii, kultura attaşesi	Martine ZEJGMAN
57	Polşa Respublikası Elçilii	Artur Mihalski
58	ABŞ Elçilii	James D Pettit
59	Şveţiya Respublikası Elçilii	Signe Burgstaller
60	Azerbaycan Respublikası Elçilii	GudsiOsmanov
61	Estoniya Respublikası Konsulluu	İgor Gonçarov
62	Estoniya Respublikası Konsulluu	OlgaGonçarova
63	Kazahstan Konsulluu	İgor Musalimov
64	Kazahstan Konsulluu	Daniar Saparbekov
65	İtaliya Respublikası Elçilii	Valeria Biagiotti
66	UkraynaRespublikası Elçilii	Gnatişin İvan Nik.
67	Gruziya Elçilii	Merab Antadze
68	Evropa Soveti Misiyası	Mrs Urszula PALLASZ
69	1 Moldovada OBSE delegatı	Denis Arcusa
70	2 Moldovada OBSE delegatı	AndreeaVesa
71	Evropa Soveti Moldovadakı ofisinin delegatı	Lilia Manastırlı
	BDB (СНГ) devletleri	
	Kırgız Respublikası	
72		Edil Marlisuulu
	Rusiya Federaţiyası	
73	Gagauziya Başkanı dış işleri soruşlarında nasaatçısı	YuriyYakubov
74	«Germes» kompaniyanın genel direktoru, Kostroma kas.	İvanYabanji
75	Sankt-Petrburgta Gagauziya temsilcisi	Mihail Popozoglo
76	İstoriya bilgilerindä doktor	Mihail Guboglo
77	M. Guboglonun eşi	Tatyana Guboglo
78	MR Parlamenti eks-deputatı	Dmitriy Karapirä
79	Ekonomika bilgilerindä doktor, ЗАО «Росвмур»	Georgiy Karamil-Kavarnalı
80	Tek başına iş adamı	Födor Terzi

81	Uşak çabuk hirurgiya hem travmatologiya Bilim-Aaraştırma İnstitutu, Moskva kas.	Valeriy Mitiş
82	Asker doktoru, üç cenk veteranı, var kendi klinikası. Kalininet kas., Moskva bölgesi	Sergey Karamilä
83	İş adamı, Tümen kas.	Vladimir Uzun
84	ГУТО «Сервис» kapital remont izmetleri injeneri	Oleg Karaman
85		İrina Karaman
86	Tümen, pedagog	Viktoriya Nenikas
87	Macar Stoianov McKinsey&Company, Inc.	Makar Stoianov
88	«Asker aviatiyası bölüklerinin başları soveti» öndercisi, Lipetk	Konstantin Kuyjuklu
89	İş adamı	Evgeniy Kapsamun
90	İş adamı	İvan Çebotar
91	«Юнекс» (estetika mediţinası ilaçları) kompaniyası satış bölümü direktoru	Galina Kara
92	Moskva K.A.Timiräzev adına çiftçilik akdemiyasına baalı «Муммовское» üürenmäk-eksperimental çorbacılıı direktoru	Dmitriy Vornikov
93	Tatarstan Prezidentinin delegatı, Tatarstan Respublikası devlet yapıcılık hem erli baamsızlık devlet nasaat komitetinin başı	Albert Habibulin
94	Tatarstan Prezidentinin delegatı	Danis Şakirov
95	«TransGazStroy» genel direktoru Duuması Çadır-Lungada	Sergey Terzi
96		Vladislav Tretyak
	Belarus Respublikası	
97	«Bel-Simeks» genel direktoru	Kıssa İvan
	Ukrayna	
98	Odesa dolay nasaatı başı yardımcısı	Yuriy Dimçoglo
99	Ombudsmen (insan hakları koruyucusu)	Valeriy Fuer
100	«День» gazetasında poitika bölümü redaktoru	İvan Kapsamun
101	İvan Kapsamunun eşi	Ekaterina Kapsamun
102	Yuridik bilgilerindä kandidat, profesor «Odesa yuridik akademiyası»	İlya Karakaş
103	Odesa bölgä söveti deputatı	Evgeniya Abramova
104	Odesa teleradiokompaniyası baş redaktoru, «Ana tarafı» programasının götürücüsü	Nadejda Malenkova
105	Odesa «Birlik» bölgä millet-kultura topluluu öndercisi, Odesa Büük Vatan cengi veterannarı için bölgä gospitalinin baş doktoru	Pötr Volkov
106	Odesa 411 asker gospitali travmatologiya bölümü başaı, polkovnik, mediţina bilgilerindä kandidat, hirurg-travmatolog.	İlya Gaydarji
107	Yuri Dimçoglonun yardımcısı	İnna Adam
108	İş adamı	İvan Adam
109	Odesa çabuk mediţina yardımı merkezi direktoru, ortoped-travmatolog, en üüsek kategoriya doktoru, Ukrayna şannı doktoru	Nikolay Turçin
110	İş adamı	Andrey Panaiotov
111	Ukrayna halklararaı uurunda sport masteri, Evropa çempionatında bronza ödülcüsü.	Semön Radulov
112	Sportsmen	Vasiliy Mihaylov
	Kubey	
113	Kubey k. Primarı	Kıssa Pötr Vasilyeviç
114	Kubey k. Kultura Binası direktoru	Panteley Kırmızı
115	Gagauz dili üüredicisi, Kubey k.	İvan Kör
116	Bolgrad rayon soveti deputatı	Grigoriy Kolev
117	Kübey küüyü istoriyası için kiyatların avtoru, küü muzeyi direktoru	Mihail Sakalı

118	*Toprak kullanımı uzmanı, Kubey k.*	*Domnikiya Trufkina*
	Vinogradovka	
119	*Küü soveti başı*	*Yuriy Koçmar*
120	*Şkola direktoru*	*Afanasiy Koçmar*
121	*Kultura Binası direktoru*	*Boris Arabacı*
122	*Gagauz dili üüredicisi*	*Evgeniya Kışlalı*
	Dimitrovka	
123	*Küü soveti başı*	*Pötr Külaflı*
124	*Gagauz dili üüredicisi*	*Ekaterina İgnatova*
125	*Kultura Binası direktoru*	*Stepan Borlak*
126	*Gagauz dili üüredicisi*	*Nadejda Kuroglo*
	Aleksandrovka	
127	*Küü söveti başı*	*Anton İliev*
128	*Kultura Binası direktoru*	*Elena Vasilioglo*
129	*Gagauz dili üüredicisi*	*Lüdmila Veliksar*
	Kotlovina	
130	*Küü söveti başı*	*Dmitriy Karanfil*
131	*Gagauz dili üüredicisi*	*Liliya Arabacı*
132	*Kultura Binası direktoru*	*Galina Bulgar*
133	*Şkola direktoru*	*Praskovya Dolapçı*
	Eski Troyan	
134	*Küü söveti başı*	*Vasiliy Dimitrov*
135	*Terbiye işlerindä direktor yardımcısı*	*Tamara Nikolçeva*
136	*Kultura Binası direktoru*	*Elena Dragomir*
137	*Gagauz dili üüredicisi*	*Domnika Papuk*
138	*Asker registratiya masası başı, Eski Troyan küü soveti*	*Anjela Slavova*
	Podgornoe	
139	*Tarutin rayon soveti başı*	*Alexandr Tasmasis*
140	*Küü söveti başı*	*Zinaida Tasmasis*
	Serpnövoe	
141	*Küü söveti başı, Serpnövoe küüyü*	*Vladimir Dobrovolskiy*
	Krasnoe	
142	*Küü söveti başı, Krasnoe küüyü*	*Olga Mladinova*
143	*Kultura Binası direktoru*	*Ekaterina Dobraya*
	Bolgrad rayonu	
144	*«Kolos» çiftçilik firmasının direktoru*	*Georgiy Koçmar*
145	*«Görüş» çiftçilik firmasının direktoru*	*Georgiy Terzi*
146	*«Gagauz kultura merkezi» direktoru*	*Olga Kulaksız*
147	*Bolgrad rayonu iş merkezi direktoru*	*Boris Kalçev*
	Kiliya rayonu	
148	*Kiliya rayon soveti başı yardımcısı*	*Vladislav Morozan*
149	*«EniKöy» firmanın buhgalteri*	*Lübov Şider*
150	*Vilkovo kasaba başı*	*Matvey İvanov*
	Reni rayonu	
151	*Reni bölümü «Birlik» millet-kultura topluluu başı*	*İvan Stadnikov*
152	*Odesa bölgä soveti deputatı совета.*	*Vladimir Çumaçenko*
153	*«Ренийскиӥ вестник» rayon gazetası baş redaktoru*	*Pötr Hacı-İvan*
	"Ukrayna gagauzları birlii" azaları, Kiev kas.	

154	HONKO GAGAUZ BİRLİİ revizion komisiyası başı, "Мистерия" restoran sinciri direktoru	Alexandr Kösä
155	«Aksioma» sigorta kompaniyasının kurucusu	Väçeslav Sarandi
156	«Интерстроймонтаж» firması dış ekonomika ilişkileri baş uzmanı	Valeriy Kovrik
157	«ХОНКО ГАГАУЗ БИРЛИИ» topluluu başı yardımcısı, «Буджакагросервис» firmasının direktoru	İlya Nedov
158	«Ukrayna gagauzları birlii» prezidenti, «Диджитрон-Украина» ftrması direktoru	Vasiliy Kelioglo
159	«Naşa buloçka» firması direktoru	Alexandr Berber
160	«Ukrayna gagauzları birlii» vițe-prezidenti, iş adamı	Afanasiy Molla
161	Kiev T.G. Şevçenko adına milli universiteti öğretmeni	İrina Rişilän
162	Yardımcı doțdent-doktor, Kiev T.G. Şevçenko adına milli universiteti öğretmeni	Bülent Hünerli
163	«Aysel» privat firması direktoru	Sergey Grozdev
164	Zaporojye (Зам.головы Запорожской ячейки СГУ)	Diana Babova
165	İş adamı, yapıcılık	Angelov S. N.
166	Yapıcılık, binacılık, çiftçilik	Grebenük V. M.
167	Jurnalist, «Gagauz dalgası» programasının götürücüsü	Svetlana Minçeva
168	«BLC BulgaryLawCompany» kompaniya kurucusu	Artöm Bulgaru
169		İvan Bulgaru
170		Alexandr Marçan
171	Odesa, finans direktoru,	Ekaterina Bomeşko
172	2 cümnä topluluu başı	Pötr Rusev
173	Odesa İ.İ. Meçnikov adına milli universitet	Andrey Şabaşhov
174	«İskra» firması	İvan Kobzarenko
175	OOO «Megabrayten» direktoru	Födor Düvenci
176	Aviakompaniya temsilcisi, Odesa kas.	Kulaksız Evgeniy
	Azerbaycan Respublikası	
177	Yazıcı	YUNUS Oğuz
	Kazahstan	
178	«Bereslava» gagauz-bulgar topluluu başı	Valentina Terzi
	Bulgariya Respublikası	
179	Kavarna kas. gagauz popaz	Angel Angelov
180	Boba AngelAngelovun eşi, Kavarna kas.	Snejana Siderova
181	Bılgarevo küüyün kmeti (primarı)	Georgiy Georgiev
182	Fermer, Bılgarevo k.	Panaiot Lambov
183	Yapıcı, Bılgarevo k.	Georgi Panaiotov
184	Soțial zaametçisi, Bılgarevo k.	Teodora Georgieva
185	Goriçane küüyün kmeti (primarı)	Mariya Dimitrova
186	Bibliotekacı, Bılgarevo k.	Yordanka Slavova
187	Ekonomist, Kavarna kas.	Yordanka Kinçeva
188	Çifçilik zaametçisi, Şabla kas.	Svetla Atanasova
189	İç işleri zaametçisi, Bılgarevo k.	Pançu Pançev
190	Buhgalter, Bılgarevo k.	Diana Pançeva
191	İnjener-elektnk, Bılgarevo k.	Nikolay Serakov
192	Fotografçı, Bılgarevo k.	Asen Nikulaev
193	Pensioner, Bılgarevo k.	Asen Sirakov
194	Şoför, Kavarna kas.	Valentin Petrov
195		Pançe Yinov
196		İvanka Vasileva
197	SD "KVINS-ARGOISIE" LOZNICA,str. "DRUJBA" 35 VATBG 125502862	AZIZ MUSTAFA AZIZ

198	Arhitektura proektleri	SergeyKirioglo
	Romıniya	
199		AndreyOrmancı
200	Romıniyada türk demokrat birlii başkanı, Galat kas.	Nazare-Abdula Gülten Mahmut
	Çehiya	
201	İş adamı	Evgeniv Burladän
	Kanada	
202	KDU eks-rektoru	Mihail Daradur
	ABŞ (Kalifotniya Sakramento)	
203	İş adamı	Georgiy Karaçoban
	Türkiya Respublikası	
204	TR Premyer-Ministrusu	Binali YILDIRIM
205	Türksat Genel Müdürü	Cenk ŞEN
206	TRT Genel Müdürü	Şenol GÖKA
207	Türk Dünyası Belediyeler Birliği Genel sekreteri	Fahri SOLAK
208	Mersin Belediye Başkanı	Burhanettin KOCAMAZ
209	Beykoz (İstambul) Belediye Başkanı	Yücel CELİKBİLEK
210	Konya/Selcuklu	Uğur İbrahim Altay
211	TDBB Dıs İliskiler Uzmanı	Vedat HALILOVIC
212	Ankara AltındağBelediye Başkanı	Veysel TİRYAKİ
213	Türk-moldovan dostluk birliin başkanı	Rafet KÖKSAL
214	T.C. Ankara Tiyatro TEMPO. Müdürü, kuklacı	Marina YÜCE
215	Marina YÜCEnin kocası	Haluk YÜCE
216	Kompozitor, bilim doktoru	İvan Çelak
217	Resimci, skulptor, bilim doktoru	Atanas Karaçoban
218	Resimci, skulptor	Semön Stamatov
219		İrina ÜSÜMBELI
220	İş adamı	Vasiliy ÜSÜMBELI
221	Antalyadakı büük turistik firmanın direktoru	Pötr Karakalçev
222	Moldova studentleri Ankarada temsilcisi	Sergey Manastırlı
223	İş adamı, Türkiya	Väçeslav Sekov
224	«Balkan evi» cümnä student topluluu başının yardımcısı	Dmitrii Kirchu
225	Georgi Mitişovun oolu	Metin GÖKOĞUZ
226	Filologiya bilgileridä doktor, TR	Güllü KARANFIL
227	Filologiya bilgilerindä doktor, TR	Nikolay Tufar
228	N.N.Tufarın eşi	Darya Şenkeviç
229	Bilim doktoru, KDU eks-rektoru	Stepan Varban
230	TürkDunyası araştırma Vakfi	Kozhan Yazgan
231	Halklararası kurumu TÜRKSOY genel sekretar yardımcısı, Türkiya	Fırat PURTAŞ
232		Yücel Yücel
233		Adem METİNEZ
234		Süleyman ALTUN
235		Turajon Raupov
236	İstanbulda TRT direktoru	Abdulhamit AVSAR
237	Türkiya/İstanbul	Ekaterina BURKA
238	Aaraştırmacı, yazıcı, üüretmen	Ahmet YILMAZ
239	Doktora öğrencisi Hacettepe Üniversitesi, Ankara	Metin ÖMER
240	AK Parti Kurucu Üyesi. Avrasya Üniversitesi öğretim gorevlisi. Avrasya Sivil Toplum İşbirliği Derneği Başkani	İsmail SAFI
241		Abdullah ULUYURT
242		Canan Aydın
243		Belma Altuğ
244		Guleden SANTURK
245		Sule DEMIRYOL
246	Summa İnşaat Moldova Genel Müdürü	Atilla SANCI
247	General manager Alphin	Sulhi ALPKAYA
248		Agası Hun MAMMADI

248		Nida DILEK
250		Nil SÖNMEZ
251		Mustafa KABAKÇI
252		Nurettin DEMİREL
253	Türkiya Respublikasında Moldova Respublikası elçisi	İgor Bolboçanu
	Kıbrıs (Kipru)	
254	Kıbrıs Yakın duu universiteti rektoru hem kurucusu	Suat GÜNSEL
255	Kıbrıs Yakın duu universiteti rektoru yardımcısı	Fahreddin MAMADOV
256	Kıbrıs universiteti doktorantı	Nikolay Vornikov
257	Moldova Respublikasında Amerikan universitetinin vițe-kanțleri	Saffet ÖZARSLAN
258	vice-chancellor American university of Cyprus	Sevim AKPINAR
259	President international diplomacy organization	Ahmet KARABULAK
260	Dr. & Professor Honoris Causa, president BMW	Gunther MIENEL
261	Girne Amerikan Universitesi Rektöru, Kurucusuve Yoneticilerkurulu Baskanı	Serhat AKPINAR
	Greţiya	
262	Gagauzların kultura topluluu «GAGAUZOS» öndercisinin ilk yardımcısı Orestiada kas.	Fotios Dombas
263	Orestiada kas., injener	Fotios Pondikas
264	Orestiada kas., grupa organizatoru	Nikos Sideridis
	Pridnestrovya	
265	«Pridnestrovya gagauzları birlii» CT öndercisi	Sergey Kalinedelä
266	General (pensiyada)	İkim Mihail
267		Vasiliy Garizan
268	İş adamı, metenat	İlya Kazmalı
269	İş adamı, metenat	Dmitrirıy Kazmalı
	Moldova (Kişinöv/Komrat)	
270	Gagauziya Başkanı yardımcısı, I-ci hem II-ci Kongreslerin organizatiya komiteti öndercisi	Nikolay Stoyanov
271		Vladimir Garçev
272	BAM İstoriya hem etnologiya bölümü başı, doktorant	Stepan Bulgar
273	Gagauz kompozitoru	Dmitriy Gagauz
274	İstoriya doktoru	Natalya Daradur
275	Jurnalist	DmitriyDimçoglo
276	Jurnalist	Todur Zanet
277	Jurnalist	Dmitriy Kalak
278	İstoriya bilgilerindä doktor habilitat	Elizaveta Kvilinkova
279	Kompozitor	Mihail Kolsa
280	Gagauziya BAM bilim sekretarı	İrina Konstantinova
281	Bilim doktoru	Georgiy Kıssa
282	İstoriya doktoru, konferentiar	Diana Nikoglo
283	Fizika-matematika bilgilerindä doktor	Dmitriy Nedeoglo
284	Çifçlik bilgilerindä doktoru	Nikolay Pamujak
285	Filologiya doktoru	Evdokiya Soroçanu
286		Anna Stoletneya
287	Filologiya doktoru	Vitaliy Sırf
288	Moldova gagauzlar topluluu başı, yurisprudenţiya doktoru	Nikolay Terzi
289	Moldova Respublikası çiftçilik ministerlii eks-başı	Dmitriy Todoroglo
290	Gagauziya komertiya hem industriya odası direktoru	Mihail Paşalı
291		Oksana Uzun (Negresku)
292	Filologiya doktoru	Lüdmila Çeban
293	Filolog	Petri Çebotar
294	Filologiya doktoru	Lübov Çimpoeş
295	İstoriya doktoru	Pötr Şornikov
296	Ekonomika bilgilerindä doktor	Alexandr Onofrey
297	Moldova Milletlääarası ilişkileri bürosu genel direktoru	Oleg Babenko
298	Cümnä zaametçisi	Leonid Dobrov
299	Cümnä zaametçisi	Mihail Vlah
300	Cümnä zaametçisi	Konstantin Keleş

301	*AO «Минтех» genel direktoru, Kişinöv kas.*	*VasiliyYanioglo*
302	*Gagauz yazıcısı*	*Vladimir Karagançu*
303	*Teleradio Moldova «Bucaan dalgasında» programasının götürücüsü*	*Mariya Komienko*
304	*Filologiya doktoru, KDU yabancı dillär kafedrası başı, BAM Dil, literatura hem folkloru bölümü başı*	*Sofiya Sulak*
305	*Bilim aaraştırmacısı, BAM,gagauzkongresi.md saytın kuratoru*	*Dmitriy Palaçor*
306		*Nikolay Dimitroglo*
307	*Bilim aaraştırmacısı, pedagog*	*Mariya Kopuşçu*
308	*Komrat*	*Mariya Akbaş*
309	*İş adamı, Valkaneş*	*Pötr Davitoglo*
310	*Protoierey, M. Çakir adına Kultura-aydınnatma merkezi öndercisi, Gaguziyada ortodoks kliselerini diriltmäk inițiatoru*	*Dmitriy Kioroglo*
311	*Valkaneş Primarıyası toprak kullanımı izmetleri öndercisi*	*Anatoliy Köse*
312	*Yazıcı, üüredici, istorik*	*Konstantin Kurdoglo*
313	*Resimci, Gagauziya resimcilär birlii başı*	*Dmitriy Novak (Ayoglu)*
314	*Poet, yazıcı*	*Vasiliy Filioglo*
315	*Moldova Respublikası hem Gagauziya şannı artisti, Caltay küüyü Kultura Binası direktoru*	*Pötr Petkoviç*
316	*«Düz Ava» hem «Serin Su»ansamblileri solisti*	*Elena Stulneva*
317	*Gagauz radiosu direktoru*	*Maria Parfenova*
318	*Gagauz televizionu kurucusu, metenat hem iş adamı*	*İlya Anastasov*
319	*Halk muzıkası ansamblisi öndercisi*	*İlya Filev*
320	*«Gagauz-Konțert» direktoru*	*Dmitriy Kambur*
321	*Gagauziya Ekonomika gelişmeleri, komerțiya hem izmet sferası genel bakannıı başı*	*Vitaliy Kürkçü*
322	*Moldova üüretim ninistrusu (2005-2008), Türkiyada Moldova Respublikası eks-elçisi*	*Viktor Țvirkun*
323	*Gagauz resimcisi, Komrat kas.*	*Andrey İvarlak*
324	*«Каδынжа» türkü hem oyun ansamblisi artistik öndercisi, Komrat kas.*	*Avram Kösä*
325	*Bilim zaametçisi, üüretmen KDU*	*Anna Nägova*
326		*Georgiy Nägov*
327	*Bilim zaametçisi, BAM*	*Grigorii Radov*
328	*Bilim zaametçisi, üüretmen KDU*	*Svetlana Romanova*
329	*Bilim zaametçisi, üüretmen KDU*	*Alla Papțova*
330	*«Курδов Николай» çiftçilik firması başı*	*Nikolay Kurdov*
331	*«Курδов Николай» çiftçilik firmasının baş buhgalteri*	*Mariya Kurdova*
332	*Etüliya küüyü primarı*	*Tatyana Nedova*
333	*Jurnalist*	*Dmitriy Popozoglo*
334	*Moldova Tehnik universiteti konferențiarı (doțent)*	*Mihail Kulev*
335	*İnformațiya tehnologiyaları hem baalantı ministrusu yardımcısı*	*Vitaliy Çolak*
336		*Konstantin Panaitov*
337	*Moldova Tehnik universiteti, injener*	*Liliana Kuleva*
338	*«Vatancı» cümnä topluluu öndercisi*	*Födor Kiroviç*
339	*Valkaneş serbest bölgesi baş administratoru*	*Stepan Buyukli*
340	*İstoriya doktoru*	*Olga Radova*
341		*İvan Burgucu*
342		*Sonä Sumina*
343		*Anna Gümüşlü*
344		*Nina Radova*
345		*Valentina Molodika*
346	*GHT eks-deputatı*	*Roman Tütin*
347	*Güvennik soruşları institutu direktoru*	*Valeriy Ostalep*
348	*«Şinkeç» gagauz topluluu öndercisi*	*Vladislav Marinov*
349	*Üüretmen*	*Lidia Ostaş*
350	*Gagauz dili üüredicisi*	*Mariya Melihova*
351	*Gagauziya şannı pedagogu, «Güneşçik» CT öndercisi*	*Pötr Çeban*
352	*Yurist*	*İlya Koltuk*
353	*Stomatolog*	*Nikolay Arabacı*

354	Aaraştırmacı, istorik	Svetlana Kapancı
355	Cümnä zaametçisi, Komrat	Sergey Paşkov
356	Evropa Soveti halklararası proektleri	Lilia Manastırlı
357	İstorik	Stamatov G. M.
358	Cümnä zaametçisi	Domna Akbaş
359		Elena Kioroglo
360	Komrat uşak resim şkolası direktoru	Sergey Savastin
361	Resimci, Komrat uşak resim şkolası üüredicisi	Pötr Dimov
362	İş adamı	Georgiy Marangoz
363		Pötr Çeban
364	Komrat, aksakal	Nikolay Dimitroglo
365	Avdarma k. muzeyi direktoru, yazıcı, üüredici	Födor Marinoglo
366	Administrator, «GRT» CK eks-direktoru	Vitaliy Gaidarcı
367	Resimci	Mihail Arabacı
368	Moldova Respublikasında Krizis Menecmenti girişimneri, menecer	Jale Sultanli
369	Moldova Respublikasında Krizis Menecmenti girişimneri, danışman	Alexandr Stoianoglo
370	Moldova Respublikasında Krizis Menecmenti girişimneri, koordinator	Natalia Djandjgava
371		Galina Makanova
372		Ekaterina İkizli
373	Merkez seçim komisiyası başı	Valentina Lisnik
374	GHT deputatı, V-ci dönem	İvan Topal
375	GHT deputatı, V-ci dönem	Semön Bogdan
376	Valkaneş uşak resim şkolası direktoru	Pötr Fazlı
377	İstoriya doktoru, Komrat kas.	Nikolay Tufar
378	Pensioner, Etuliya	Nikolay Buyuklı
379	Moldova Respublikası İç işleri ministerlii veteranı	İlya Stamat
380	Serbest güreş masteri	Pötr Yanulov
381	AO «Bucak Yolları» direktoru	Boris Novak
382		Afanasiy Spatarenko
383		Aleksey Spatarenko
384		Svetlana Novak
385		Svetlana Mironova
386	Komrat	Bratunova A.T.
387	Komrat	Topal M.G.
388	Komrat	Furtuna D.İ.
389	Komrat	Mutaf F.F.
390	Dezgincä	Uzun A.İ.
391	Kongazcık	Mitul A.İ.
392	Ferapontyevka	Tomaylı V.M.
393	Çok-Maydan	Ştiroy P.D.
394	Çok-Maydan, Yanioglo adına teoretik liteyi direktoru	Ştiroy Mariya Nik.
395	Kirsovo	Çolak İ. P.
396	Beşalma	Bogdan S. P.
397	Beşalma	Boykov İ. D.
398	Kotovskoe	Guçi N. G.
399	Rus Kiseliyası	Gospodinova M.
400	Çadır-Lunga	Lambova T. F.
401	Çadır-Lunga	Stamov İ. İ.
402	Çadır-Lunga	Glavçev İ. G.
403	Tomay	Yalama M. S.
404	Kiriyet-Lunga	Navaklı E. D.
405	Caltay	İvanova A. F.
406	Caltay	Ratkova A. D.
407	Beşgöz	Karaja I. D.
408	Baurçu	Terzi A.V.
409	Haydar	Anghelçeva V.A.
410	Kazayak	Balta A. I.
411	Kıpçak	Gaydarlı A. İ.

412	Kıpçak	Dragan S. A.
413	Valkaneş	Terzi F. G.
414	Valkaneş	Şinnik V.
415	Çöşmäküü	Şider N.V.
416	Etuliya	Kemençeci V. İ.
417	Etuliya	Buiukli N. F.
418	Atatürk adına biblioteka, Komrat	Tanasoglo V. S.
419	Gençlär birlii, Kongaz k.	Telpiz P. F.
420	Yapıcılık firması öndercisi, Komrat	İvan Çebanika
421		Pavel Duloglo
422	Moldova Parlamentinin eks-deputatı	Vladimir Kapancı
423	Din adamı, pastor, Çadır-Lunga	Vladimir Kusurzuz
424		İvan Uzun
425		Vasiliy Banev
426		Natalya Vlah
427		Sergey Vlah
428		Pötr Buzacı
429		Mardari İvan
430		Lapuşnän İvan
431		Telpiz Nikolay
432	Komrat kas. Soveti başı	Zlatov Georgiy Georg.
433		Sarı Grigoriy
434	Komrat	Sergey Anastasov
435	Bucak	Nikolay Dudoglo
436	Dezgincä	Pötr Tomaylı
437	Svetlıy	Pavel Filçakov
438	Kotovskoe	Georgiy Palik
439	Avdarma	İvan Kasım
440	Rus Kiseliyası	Georgiy Gospodinov
441	Beşalma	Valeriy Moş
442	Ferapontyevka	Valentina Nedova
443	Çok-Maydan	Georgiy Kırboba
444	Kongazçık	Dmitriyİkizli
445	Kongaz	Mihail Esir
446	Kirsovo	Sergey Sapunji
447	Çadır-Lunga	Anatoliy Topal
448	Baurçu	Nikolay Karapirä
449	Beşgöz	Nikolay Gotişan
450	Caltay	İlya Koşulinskiy
451	Kazayak	Grigoriy Kior
452	Kıpçak	Oleg Garizan
453	Kiriyet-Lunga	Valentina Kaykı
454	Tomay	Födor Topçu
455	Haydar	İlya Kösä
456	Valkaneş	Viktor Petrioglo
457	Çöşmäküü	Pötr Macar
458	Etuliya (Tülüküü)	Grigoriy Kula
459	Kırbaalı (Karboliya)	Konstantin Gaydarcı
460	Episkop	Anatoliy Botnari
461	Protoierey	Pötr Keleş
462	Protoierey	Födor Karabacak
463	İerey	Sergey Kopuşçu
464	Protoierey	Konstantin Kambur
465	Protoierey	Georgiy Topal
466	Protoierey	İoann Lisniçenko
467	Protoierey	Nikolay Trandafilov
468	Protoierey	Grigoriy Kitanu
469	İerey	Sergey Zväginţev
470	İerey	Georgiy Nikolau

471	Protoierey	Dimitriy Markov
472	Protoierey	Dmitri Kioroglo
473	Protoierey	Väçeslav Stoykov
474	Protoierey	Nikolay Gagauz
475	Protoierey	Dimitri Plukçi
476	Protoierey	Nikolay Formuzal
477	Protoierey	Vitaliy Zelinskiy
478	Protoierey	Födor Karakalçev
479	Protoierey	Nikolay Trandafilov
480	Gagauziya Bakannık komiteti Başkanı ilk yardımcısı	Vadim Çeban
481	Gagauziya Bakannık komiteti başkanı yardımcısı	Olesä Tanasoglo
482	Genel finans bakannıı	Tatyana Doyçeva
483	Ekonomika gelişmesi genel bakannıı	Tatiana Donçeva
484	Dış ilişkileri genel bakannıı	Vitaliy Vlah
485	Agroindustriya kompleksi genel bakannıı	Alexandr Kendigelän
486	Yapıcılık hem altyapı (infrastruktura) genel bakannıı	Vladimir Panfilov
487	Vergi adinistratorluu genel bakannıı	Natalya Komarova
488	Üüretim genel bakannıı	Sofiya Torlak
489	Saalık koruması hem cümnä koruntusu genel bakannıı	Aleksei Zlatovçen
490	Gençlik hep sport genel bakannıı	Maksim Bolgar
491	Kultura hem turizma genel bakannıı	Marina Semönova
492	Yustitiya genel bakannıı	Dülger Aleksandr Dm.
493	Başkan hem Bakannık komiteti işleri genel bakannıı	Olga Mitioglo
494	Politiya bakannıı	İvan Çebotaru
495	İnformatiya hem güvennik hizmetleri bakannıı	Viktor Topal
496	Komrat dolayı başı	Svetlana Kamilçu
497	Çadır-Lunga dolayı başı	Valentin Kara
498	Valkaneş dolayı başı	Boris Jelez
499	M. Maruneviç adına Bilim-aaraştırma merkezi direktoru	PötrPashalı
500	Önderci yardımcısı	İlyaKaraseni
501	Bölüm başı	Tatyana Çelebi
502	Bölüm başı	Ekaterina Kurdova
503	Bölüm başı	Olesä Palaçar
504	Yurist	Valentina İbrishim
505	Baş uzman	İvan İvançev
506	Baş uzman	Yana Varvaruk
507	Baş uzman	Marina Statova
508	Baş uzman	Yuliya Çavdar
509	Baş uzman	Elena Furtuna
510	Sekretar	İrina Läşenko
511	Buhgalter	Marina Tarnavskaya
512	Şoför	İvan Mavrodi
Ekonomika gelişmesi genel bakannıı zaametçileri		
513		Mihaylova Elena
514		Guboglo İvan
515		Veliçkova Lüdmila
516		Sobor Praskovya
517		Sarioglo Mariya